

Ўзбекистон Республикаси Мустақиллик куни — 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар кўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро жамғармаси

ЮРТИМИЗ РАВНАҚИ ИШОНЧЛИ КЎЛДА!

...Бугун қилаётган барча эзгу ишларимизнинг асосий мақсади - Ватанимизнинг озодлиги, кўп миллатли халқимизнинг омонлиги, юртимизнинг равнақи, мана шу муқаддас заманимизда яшайдиган ҳар бир оила ва инсоннинг бахт-одатидир.

Ислом КАРИМОВ

9 январда Марказий Сайлов Комиссиясининг Матбуот Маркази оммавий ахборот воситалари, Ўзбекистон телекўрсатувлари ва радио эшиттиришлари ҳамда хорижий мамлакатлардан ташриф буюрган журналистлар билан гавжум бўлди. Мамлакатимизнинг барча вилоятлари, шаҳарлари ва туманлари билан боғланган "Сайлов" тизими компьютер таблосида сайловнинг ўтиш жараёнлари ҳақида ҳар икки соатлик маълумотлар бирин-кетин ўтиб турди. Кенг экранли телевизорларда республикамиз ҳудудларидаги сайлов участкаларида овоз бериш жараёнлари қандай кечаётганлиги тўғрисидаги тасвирлар узлуксиз намойиш этилди. Журналистларни гоҳ табло ёнида, гоҳ экран қаршисида, гоҳ Марказий Сайлов Комиссиясининг масъул ходимлари билан суҳбатда кўрадингиз.

Соат 12.00. Матбуот марказига Марказий Сайлов Комиссиясининг раиси Нажмиддин Комилов, марказнинг Матбуот котиби Шерзод Кудратхўжаев ва бошқа масъул ходимлар кириб келдилар.

Раис ахборотиға кўра, айни ўша дамға қадар Республика бўйича мавжуд 14 та ҳудудий сайлов округлари ва 7721 та сайлов участкаларида рўйхатға олинган 12 миллион 764 минг 933 нафар сайловчиларнинг 54, 5 фоизи овоз бериб бўлди. Андижон, Хоразм, Сирдарё, Жиззах, Наманган, Сурхондарё, Тошкент, Фарғона вилоятларида овоз бериш фоизи 60-80 фоизға қадар етди.

Япония, Жанубий Корея сингари хорижий давлатлардаги элчихоналарда эса у ердаги Ўзбекистон фуқаролари бизда ҳали сайлов бошланмасданок (биласиз, Кунчиқар мамлакатларда тонг бизға қараганда тўрт соат олдинроқ отади) сайлов қутилари ёниға келиб овоз беришға киришдилар. Москвадаги элчихона-

миз сайлов участкасида бу вақтға келиб ватандошларимиз 60 фоиз овоз бериб бўлгандилар.

Сайлов давом этарди. Соат миллари 1.00, 2.00, 3.00 ни босиб ўтди. Матбуот Маркази яна тонгдаги каби жўшқин тус олди. Табло, телеэкран ишлаб турибди. Журналистларнинг ахборот олиш мароми тобора тезлашди. Чет эллик қалам аҳли сўнгги маълумотларни тўғридан-тўғри шу ердан мавжуд каналлар ва "Интернет" тизимлари орқали ўз мамлакатлари нашрларига узатиб турдилар.

Соат 16.00. Ёнимизда ўтирган америкалик журналист Борис Кандовдан фикр сўраймиз:

- Мен сўнгги беш кун ичида Андижон, Бухоро, Самарқанд вилоятлари ва Тошкент шаҳрида бўлиб, ўзбек халқининг ўз Президенти сайловиға гоёт фаоллик билан қатнашаётганлигини кўрдим. Уларнинг сўзларида, кўзларида, юзларида битта ниёт бамисли порлаб турибди: Ватан осойишталиги-Ватан равнақи! Ана шу осойишталик ва равнақни улар бўлажак мамлакат Президентига бўлган ишончда кўрмоқдалар. Ҳеч бир округ ва участкада демократия ёки сайлов тартиб-қоидаларининг бузилиши ҳолларини кўрмадим...

Суҳбатимиз бўлиниб қолди. Залға Марказий Сайлов Комиссияси аъзолари кириб келдилар.

- Ҳозиргача, - сўз бошлади раис, - Республикаимиз бўйича сайловчиларнинг 81,96 фоизи овоз бериш учун сайлов қутилари ёниға келдилар. Сайлов ўтди деб ҳисоблаш мумкин. Бироқ, сайлов жараёнлари кеч соат 20.00 га қадар давом этиши белгиланган. Чунки, ҳарбий қисмлар, касалхоналар ва бошқа муассасаларда сайлов ҳали давом этиши табиий. Ҳозиргача фоиз ҳисобида Андижон, Сирдарё, Жиззах, Наманган, Сурхондарё ва Навоий вилоятлари сайловчилари фаоллик кўрсатмоқдалар...

Соат 21.00.

- Муҳтарам ватандошлар, чет эллик меҳмонлар, - йиғилганларға мурожаат қилди раис. - Мамлакатимиз Президентлигиға бўлган сайлов муваффақиятли ўтди. Соат 20.00 гача Ватанимизнинг рўйхатға олинган барча сайловчиларидан 12 миллион 123 минг 199 нафари сайловда иштирок этди. Бу- жами сайловчиларнинг 95,10 фоизини ташкил этади. Сайлов тугади.

Президентликка номзодларнинг қай бири голиб чиққанини тахминан эртаға - куннинг биринчи ярми охирларида чиқариладиган якун натижалари билдиради...

10 январ, соат 12.00. Марказ минбарига қўйилган микрофонлардан ўзбек, рус ва инглиз тилларида МСК раиси Н.Комилов овози янгради:

- Қадри дўстлар, хонимлар ва жаноблар! Ўзбекистон Республикаси Президентлигиға бўлган сайловнинг илк якуни ҳақидаги маълумотларни сизларға етказаётганимдан гоёт бахтиёрман. Мамлакатимиз бўйича рўйхатға олинган сайловчиларнинг 95,10 фоизи овоз беришда фаол иштирок этди. Шу жумладан, бунинг 91,90 фоизи, яъни, 11 миллион 147 минг 621 нафари Ўзбекистон "Фидокорлар" Миллий демократик партиясидан Президентликка номзод - амалдаги Президент муҳтарам Юртбошимиз Ислом Абдуғаниевич Каримовға овоз бердилар...

Ўзбекистон Республикаси Президенти этиб яна синовлардан ўтган, эл ва юрт меҳр-муҳаббатини қозонган, ўзбек миллатини башариётта танитган Инсон - Йўлбошчимиз сайланди.

**Номоз САЪДУЛЛАЕВ,
Миробид МИРСОДИҚОВ,
Хонбиби ҲИММАТ қизи**

ХАЛҚ ЎЗ СЎЗИНИ АЙТДИ: ЙЎЛБОШЧИМИЗ ИЗИДАН БОРАМИЗ!

ЭҲТИРОМ БИЛАН ОВОЗ БЕРДИМ

Хаётимнинг қирк уч йили шўролар даврида ўтди. Уша даврларда хоҳлаймизми хоҳламаймизми уйдан ташқарига чиққач, қаерга борсак рус тилида гаплашимиз керак эди. Аризаларниқу сўзсиз рус тилида ёзишимиз шарт эди. Ислон Абдуганиевич ҳоқимият тепасига келди-ю, Мустақиллик эълон қилди ва ўз тилимиз-ўзбек тилимиз Давлат тили бўлди.

Тошкент шахрининг ўзида минглаб кўча, мактаб, музей, завод-фабрикалар Ленин, Куйбишев, Фрунзе каби номлар билан аталарди.

... Бу ҳақда биров чурк этса борми, "Сиёсий душман"га чиқарди. Ислон Каримов эса 1992 йил 6 сентябр куни барчага ибрат бўлиб, Пойтахтимизнинг Бош майдони - Ленин майдонини - Мустақиллик майдони деб аталиши ҳақида Фармон берди.

Ана шундай хотираларни эслайверсам, кўз ўнгимда яна Президентимиз гавдаланаверади... Мамлакат Президентлигига ўтган сайловда ул мухтарам зотга эҳтиром билан овоз берганим боиси шунда!

Саидмурод САИДАҲМАД

МУРУВВАТ КУНЛАРИ ДАВОМ ЭТАДИ

Одамларнинг бир-бирига меҳр-оқибат кўрсатиши, ёрдамга муҳтож инсонларнинг ҳолидан хабар олиши, беморлар ва қарияларни йўқлаб, уларнинг кўнглини кўтариш каби кўлдан-кўп хайри, савобли ишлар Республика болалар жамғармаси жамоасининг устивор вазифаларига айланган. Жамғарма раиси И.Юсупова яқинда пойтахтимизнинг Юнусобод туманидаги 544- болалар боғчасида бўлиб, ана шу фикрни тўлқинлашиб қайд этди.

Раис кичкинтойларга жамғарманинг совғасаломларини топшираётиб, "Президентимиз айтганларидек, мамлакатимизда бошланган мурувват кунлари бутун йил бўйи давом этаверади",-деб таъкидлади.

Жамғарма муборак Ийд рамазон арафаси куни Зангиота туманидаги бир қатор кам таъминланган, ноғирон ва ёлғиз оилаларда ҳам бўлиб, уларга жамғарманинг совға-саломларини тўхфа этдилар.

Суратда: Зангиота туманидаги оилалардан бирига байрам совғалари топшириш пайти.

Ф.ТОХИРОВА

БАХТ КУШИНИНГ ПАРВОЗИ БАЛАНД БЎЛСИН

Ўтмиши буюк давлатмиз. Зеро, ўтмишдошларимиз ҳам буюк бўлишган. Келажаги ҳам буюк давлатмиз, зеро замондошларимиз ҳам буюк кишилар. Бугунимизнинг буюги - яқинда Аср инсонини деб тан олинган мухтарам зот, юртбошимиздир. Шу боиски бу инсонни XXI аср бошидаги мамлакатимизнинг йўлбошчиси деб сайладик. Бошимизга кўнган бахт кушининг парвози баланд бўлавергай.

Абдусамат ЖҲРАЕВ,
Асака, УзДЭУ автоқўшма
корхонаси ишчиси

ИШОНЧИНГИЗНИ ОҚЛАЙМИЗ

Мен Тошкент Давлат Техника Университети қошидаги Академик лицейнинг 10-синфида таълим олаётиман. И.А. Каримовнинг биз ёшларга қарата - "Ҳамма болалар менинг болаларим, ёшларимизни ҳеч кимга бермайман", - деган сўзлари доимо кўлгошим остида жарағлайди. Бутун бир Ўзбекистон халқини бағрига босиб, кечаю-кундуз ақл заковатини ёшларнинг келажакдаги орзу-умидларини рўёбга чиқишига, Ватан тинчлиги, халқ омонлиги ва дунё мамлакатлари билан тенг ҳуқуқли бўлишимизни таъминлаш йўлида чин дилдан саяҳат-харажат қилаётган азият ва мўътабар инсон - Ислон Каримовдир.

Мен ўзбек фарзандиман ва бошимиз узра шундай отамиз борлигидан фахрланаман.

Бугунги кунда биз ёшлар учун кўрсатилаётган гамхўрлик, эътибор-эъзоздан беҳад қувончдаман. Бизнинг ўқиб билим олишимиз, касб-хунар эгаллашимиз, Ватанимизнинг, Юртбошимизнинг ишончи, ният-мақсадига муносиб фарзандлар бўлиб етишимиз учун барча шарт-шароитлар, имкониятлар ашиги очиб қўйилган. Бу эътибор, бу гамхўрликларга яраша ҳаёт кечириб биз учун энг олий саодатдир.

Ушбу шеърини мухтарам Юртбошимизга бағишладим:

**Оллоҳдан тилайман мен Сизга соғлик,
Омад ва бахт тилайман азиз отажон.
Ишончингиз оқлайман доимо сўзсиз,
Сиз туфайли бўлдим гамлардан йирок.**

**Истаيمانким олсун бегубор бўлсин,
Юртим тинч бўлсин, халқимиз омон.
Доимо йўлбошчи И.А. Каримов бўлсин,
Гуллаб яшасин ҳур Ўзбекистон.**

Одилжон МУҚИМОВ

БОЛАЛАРИМИЗНИНГ КЕЛАЖАГИ ПОРЛОҚ

Тунов кунни ўз ишим билан "Халқлар дўстлиги" саройи олдидан ўтаётганим. Бирдан ДАН хизмати ходимлари йўлни бўшатишни сўраб қолишти. Қарасам, қатор автобусларда меҳрибонлик уйи тарбияланувчилари Президентимиз Арчаси байрамига келишарди... Беҳитёр кўзимга ёш келди. Ота-онасиз етим ва ноғирон болаларга меҳр-мурувват курсатаётган халқимиз, ҳукуматимиз ва шахсан Юртбошимиз саховатидан севиғанганимдан, суюнганимдан кўнглим алланечук бўшаб кетганди.

2000 йил "Соғлом авлод йили" деб эълан қилинганнинг мазмун моҳиятини чуқурроқ, ранроқ тушунгандай бўлдим. Йўлбошимизнинг "Мен болаларини ҳеч кимга бермайман" деган сўзлари қўлоқларим остида "Болаларимни бировага зор ҳам қилиб қўймайман" дегандек жарағлади. Завққа тўлган юрагимда шеърый сатрлар уйғонди:

**Сени ҳеч кимга бермасман,
Зор ҳам қилиб қўймасман,
Ризикинг бор, нонинг бор, ошинг...
Тепангга гамхўр юртбошинг.**

Раъно КАРИМОВА,
5 нафар фарзанд онаси

Тошкент шахри

РЎЗГОРИМИЗГА ҚУТ-БАРАКА КИРДИ

Олти нафар фарзанднинг онасиман. 38 йил кутубхоначилик қилдим. Ҳозир пенсиядаман. Болаларим жамоа хўжалигида ишлашади. Оллоҳга шукрлар бўлсин Мустақиллик йилларида оиламизга қут-барак кирди. Болаларимнинг камолида, топиш-тутишда, мамлакатимизда сўнги йилларда рўй берган ижтимоий-иқтисодий ўзгаришларнинг самарасини яққол кўриб турибман. Чунки деҳқонга эрк берилди, ерга, мулкка эгаллик ҳуқуқи таъминланди. Уларнинг ҳаммаси Юртбошимизнинг юртимизга, юртдошларига бўлган меҳр-мухаббати, саяҳи-харакати натижаси албатта.

Мана, Республикамиз Президентлигига сайлов ҳам бўлиб ўтди. Йўлбошимизни яна Йўлбошчи қилиб сайладик. Чунки биз ишонамиз: Ислон Каримов Ватанимиз фуқароларининг келгусидаги ижтимоий, сиёсий ва маънавий ҳаётининг барқарор бўлиши, аҳоли турмуш даражасининг ошиши ва ҳар бир оиланинг фаровон ҳаётини таъминлаш учун бор куч-ғайратини аямайдилар.

Шарипахон МАДУМАРОВА

Фаргона вилояти,
Кува тумани

САРВИНОЗНИНГ МАКТУБИ

Президентлик сайловини ўтказувчи Бухоро шаҳридаги 1-сайлов участкасида кечга яқин қизик воқеа рўй берди. Соат 20.00 да овоз бериш якунлангач, кути оғзи очилди. Бллотенлар орасидан бир мактуб чикди.

"... Мен Ҳайдарова Сарвиноз 1989 йилда туғилганман. Ёшим 11 да. Туғма ноғиронман. Ушбу мактубни чин юракдан ёзиб, уни сайлов қутисига ташланг, деб дадажонимдан бериб юбораяпман. Биз ноғиронларни қўллаб-қувватлаганлари учун Президентимизга миннатдорчилик билдираман. Бошимизда ҳамиша омон бўлсинлар.

Бухоро шахри, Нақшбанд кўчаси 197-уй, 46-хонадон."

Сарвинознинг ўша хатида Президентимизга атаб тўрт қатор шеъри ҳам бор эди:

**Ўзбекистон йўллари,
Осмонулар уйлари,
Президентликка ярашар,
Ислон бобо бўйлари.**

...Хат мазмуни ва шеър сатри билан танишган сайлов участкаси комиссияси раиси Валижон Камолов, комиссия аъзолари ҳамда Халқро кузатувчи, Озарбойжон МиллийМажлиси раиси ўринбосари Яшар Алиев гоят таъсирланиб кетдилар. Ҳаммамизнинг тилагимиз битта бўлди:

**Оллоҳ сенга шифо берсин, жон синглим!
Маннон ОТАБОЙ**

ЎЗБЕКИСТОН:

ВОҚЕАЛАР ҚУРБОСИДА

● 9 январ куни бўлиб ўтган Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловига Ўзбекистон Фидокорлар миллий демократик партиясидан Президентликка номзоди кўрсатилган амалдаги Президент Ислон Каримовни Марказий Сайлов Комиссиясининг дастлабки

маълумотларга қараганда, 11 миллион 147 миң 621 нафар сайловчи қўллаб-қувватлаб овоз берди. Бу-умумий сайловчилар сонининг 91,90 фоизини ташкил этади.

● Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримов номига муборак Рамазон ҳайити муносабати билан жаҳондаги давлатларнинг раҳбарлари ва ҳукумат бошлиқларидан самимий қутловлар берилган табрик телеграммалари келиб турибди.

● Янги йил арафасида Саудия Арабистонининг машҳур "Дор ул-Салом" нашриёти "Ўзбекистон буюк келажак сари" китобини нашр этди. Араб тилида чоп этилган бу китобга Президент Ислон Каримовнинг "Ўзбекистоннинг истиқлол ва тараққиёт йўли", "Ўзбекистон: бозор муносабатларига ўтишининг ўзига

хос йўли" ҳамда "Оллоҳ қалбимизда, юрагимизда" асарлари киритилган. Китоб "Ўзбекистон" нашриёти билан ҳамкорликда нашрга тайёрланди.

● Алишер Навоий номидаги академик катта театри биносига республикамизда истиқомат қилаётган корейс миллиятига мансуб фуқароларнинг "Ислон Каримов билан XX1 асрга" мавзуда сиёсий акцияси бўлиб ўтди.

● Мурувват ун кунлиги тадбирларида пойтахт шахримизнинг Сергели туманида 71 нафар ноғирон ва ёрдамга муҳтож болаларга Янги йил арчаси совға-саломлари улашилди.

● Бухоро вилояти Маданият ишлари бўлими ташаббуси билан "Қўшиғимда оталар мадҳи" бадиий ҳаваскорлик тўғрақларининг кўрик-танлови бўлиб ўтди.

Бу дунё кимларгадир вафо, кимларгадир ситам-жафоба олиб келар экан. Уша-1994 йил 29 январ кунини эсласам, кўзларим шашқатор ёш билан ғам-андухга тўлади, вужудимни титроқ қамрайди. Менинг садақотли умр йўлдошим, тўрт ўғлимнинг азиз дадажониси савдо аълочиси Назиржон Мирмухамедов сиз билан видолашганимизга беш йилдан ошди. Бегим, сизни деб чек-

бўлсам, шу давр мобайнида бирор бор қаттиқ сўзингизни эшитмадим, турмушимдан нолимадим, ўқинмадим. Эгам насиб этган тўрт фарзандимнинг азиз, меҳрибон, ғамхўр дадажониси, менинг хурмат-иззат қиладиган, вақти келса ўзини ҳам аямайдиغان садақотли умр йўлдошим эдингиз. Сиз 65-, 73-сон дўконлар мудир эдингиз. Мен эса 79-сон дўконда сотувчи бўлиб ишлар эдим. Нима учундир ишдан

ларинг даврасида мазза қилиб ўтиришдан ортиқ", - дедингиз. Ха, бегим, ўша вақтларда дунёда биздан ортиқ бахтли инсон йўқ эди.

Ўша куни нима дедимки бўлдингиз бегим, тўрт ўғлим, жондан азиз фарзандларим менсиз нима қилади дедингизми, Сизни жонидан ортиқ кўрувчи аёллар аро йўлда қоладими, деган ўй ўтдимми... 1994 йил 29 январ севики умр йўлдошим тўрт

ЮЗ РАҚДАГИ АРМОНЛАРИМ

ХОТИРА-МУҚАДДАС

қан азобларимга, сел бўлиб оққан кўз ёшларимга, бетон бўлиб ётган бедор тунарларимга, астойдил қилган нотоларимга, мана шу мовий осмон, ёрқин юлдузлар ва ҳаммасини билиб тургувчи Тангри гувоҳдир. Қабрингиз ҳамisha нурга тўлсин. Бизнинг энг яхши қувончли ва ҳаяжонли кунларимиз, сизнинг тириклигинизда, ёнимизда бирга бўлган онларингизда бўлган экан. Ҳозир биз ўша дамларни соғиниб эслаймиз, хотирлаймиз. Сиз ҳаммамиз учун ардоқли, ғамхўр, меҳрибон инсон эдингиз. Сизнинг орзуларингиз, истақларингиз эди-сёр эди. Ана шу орзуларингиз, яхши ниятларингиз, абадият билан армон бўлиб кетди. Бегим, мен учун фарзандлар хурмати, дунёда энг азиз бебаҳо инсон эдингиз. Номарнинг аёли бўлгунча, майд инсоннинг беваси бўлиш афзал экан. Бегим, ҳаммаси эсимда, ҳар йили ўттинчи июлда мен сизни туғилган кунингиз билан - муборак айём ила табриқлар эдим. Хонадонимиз шундай дамларда қанчалар қувончу шодликка тўлар эди-я. Иккимиз меҳримиз, тириклигимиз меvasи, таянчи-фарзандларингиз келиб, Сизни муборакбод этганида, кўзларимдан қувонч ёшлари думалар эди. Энди-чи...

Сиз, Назиржон Мирмухамедов, бу дунёда йўқсиз. Хайхот! Бу кўхна дунёнинг бағри тошлиги. Ҳозир кўзларимдан ёш сизади, йилнинг ўша санаси. Сиз туғилган кун келаверган сари оухим тўлғоқлари қучаяверади. Ёру-дўстлар, из уларга доимо ҳамроҳ-ҳамроҳ эдингиз. Бирор маърака, йигин борми, тўй борми, шириндан-асал табриқларингиз, ўткир фикрларингиз ўтмасди. Ҳамон эсимда, Абдураҳмон ака ва Озодаҳон опаларнинг келин туширар тўйларида табриқ сўзи айтганингиз. Жураларингиз эҳтиром билан табриқ сўзи беришганда, оҳиста турар экансиз, келин-куёвга иқболдан тахт, бир умрлик бахт тиладингиз. Э, воҳ, дунё шу экан, нечун тўйни тилга олдим. "Онажониси худо хоҳласа бу йил ўтиб янаги йилга, Тоҳиржон ва Мансуржон ўғилларимизни уйлантира-ми, икки келин оламиз. Элга дастурхон ёзиб тўйлар қиламиз", - дея айтган сўзларингиз қулоғим остидан ҳеч кетмайди. Ҳа, дадажониси, сиз фақат менгагина ва фарзандларингизга керак десам, Оллоҳга ҳам керак экансиз. Сизни фақат мен соғинаман десам, ер қаъридаги совуқ тупроқ ҳам соғиниб қолган экан. Дадажониси, Тоҳиржон ва Мансуржонни уйлантирдим. Хонадонимизга сиз оруз қилган келинлар келишди. Ҳовлимизда тўйлар бўлди. Сизнинг ёру-дўстларингиз, жамоаларингиз, гап-жураларингиз, қавму-қариндошларингиз, кўза-андачаларингиз ташриф буоришди. Менинг қўздан оққан ёш дарё бўлди. Минг афсуслар бўлсинки, ҳеч ким Сизни ўрингинизни тўлдиролмади. Қани энди ўзингиз, ўғилларингиз тўйида бош бўлиб салобат билан тўрда ўтирсангиз. Қани энди ўғилларингиз ва келинларингизга оқ фотихалар берсангиз, ёру-дўстларингиз атрофида хурсандчилиги шерик бўлсангиз эди. Ҳа, дадажониси, Сиз ширин сўз, оилапарвар, оқ кўнўл, эътиборли, хушмуомалали, камтарин, бағри кенг инсон эдингиз. Мен сиз билан йигирма олти йил яшаган

сал вақтлироқ келдингиз. 1994 йил 17-январ куни, соат бирларда, онажониси хавотир бўлма, кўркма деб, иш жойимга келдингиз, қалай, савдолар бўлаятими, чарчамасдан ишлаёсанми деб, мени тинчантирддингиз. Онажониси, бугун мен дўконни беками-кўст ҳисоб-китоб қилиб, ишонган сотувчига топширдим, कामомасиз", - дедингиз. "Нимага, нега", - деб йилга бўбордим. "Онажониси, озгина тўйим бўлмаяпти. Поликлиникага бордим, шифокор қабулига кирдим, мана касаллик варақаси", - деб қўлимга бердингиз. Очиб ўқисам касаллик варақасига "Ларингит" ташхиси ёзилган. "Дадажониси, худо хоҳласа тузалиб кетасиз, дедим. Ранги-руйингиз яхши, соғайиб яна ишингизга борасиз", - дедим. Нима учундир кардиограммасиз дорилар ёзиб беришди. "Менга узокдан-узок ҳаво етишмаяпти", - дедингиз. 20 январдан 24 январгача дори-дармонлар билан даволаниб, ўз оёқлариз билан касаллик варақаси олиб, шифокор кўригидан ўтиб келдингиз. "Нима учундир шу куни хафа, чарчаган ҳолда келдингиз", - десам, "онажониси, менга касаллик варақани 29 январгача узайтиришди, тўрт маҳал пенциллин ёзишди", дедингиз. Шу кундан бошлаб тўрт маҳал уколни олиб даволаниб келдингиз. "Онажониси, шу бугун палов тайёрла, мазза қилиб ўтирайлик. Эҳ, дунёда шундан ортиқ бахт борми, оиланг, фарзанд-

ўғлимнинг азиз дадажониси Назиржон Мирмухамедов шу куни сўнгги бор мусаффо ҳаводан нафас олаётганингизга ҳеч ишонмас эдик, кўз олдима, ўзимнинг қўлимда вафот этдингиз. Дунёдаги энг ақин кишим ҳаётдан кўз юмди, тўрт ўғлим отасиз етим бўлиб қолди. Йилга-йиллаб қон босимим ошиб, юрак оғриғига мубта-ло бўлдим. Ҳозир ишламайман, икки ярим йилдан бери II-гурух ногирониман. Одамзод умрининг мазмуни унинг олижаноб ишлари билан ўлчанар экан. Сиздан бизга жуда кўп эзгу тилақлар ва яхшиликлар қолди. Демак, Сиз беркорга яшамасиз, умрингиз зое кетмапти. Савдо ташкилотларида сидқидилдан, ҳалол хизмат қилдингиз. "Бекобсавдо" да ишлаётган кўплаб савдо ходимлари сизнинг қўлингизда таълим олишган. Чунки сиз ушбу ташкилот қошида ташкил-етилган савдо ходимлари тайёрлаш курсида талабаларга дарс берган эдингиз. Сиз мудир бўлиб ишлаганингизда ҳам аввало одамларни уйлантирдингиз. Уларнинг гами билан яшадингиз. Шунинг учун оилада, жамоада, маҳаллада, қўча-қўйда хурматингиз баланд эди. Бегим, Сиз ажойиб, ўз касбини севадиган билимдон, камтар, ширинсухан инсон эдингиз. Шунинг учун ҳам шарафли ва самарали меҳнатларингиз беиз кетмади. Кўплаб меҳнат медаллари, фахрий ёрликлар ва савдо аълочиси унвонига сазовор бўлган эдингиз. Тўрт ёнимда тўрт ўғлингиз ўтирар экан, кўзларида, юриш-туришларида ширин муомалаларида сизни кўраман. Сиздан ёдгор қолган суратлар, ёзиб қолдирилган хотиралар ва касета лавҳалари сирдошимга айланди. Дадажониси, ўғилларингиз Тоҳиржон ва Мансуржон, Алишержон ва Шерзоджонларни доим каттани хурмат, кичкинни иззат, савоби ишларга қўл урадиган, мўмин-қобил, эл ишига ярайдиган камтарин инсон бўлишларини тилаб насихат қилар эдингиз. Бегим, инсонийлик билан қилган ишларингиз ёдимдан ўтди. Бир неча йиллар савдода ишлаб кишиларга фойдангиз тегишинигина уйлантирдингиз. Халолликни, покликни шиор қилдингиз. Қачон, қаерда ишламанг, ана шуларга амал қилдингиз. От ўрнини-той босар, деб бежиз айтишмас экан. Катта ўлгингиз Тоҳиржон сиз ишлаган дўконни хусусийлаштириб олди. Маҳаллангиз қариялари билан келишиб, Сиздан ёдгорлик "Муҳаммад Назир" номингизни қўйдим. Дўконга ҳар бир кирган, чиққан харидор номингизни ёза олди, сиз учун қалимагўйга айланади. Катта ўлгингиз Тоҳиржон мудир, иккинчи ўлгингиз Мансуржон сотувчи бўлиб ишлаяпти, чирокларингизни ёқапти, кўзларим қувнаманг. Элимизга, одамларга сиз юрган йўлдан юриб, Сиз каби беминнат хизмат қилаяпти. Одамларга меҳнати синган одамни кишилар эслаб туради. Сиз ҳам эл-юрт фаровонлиги учун ўттиз беш йил қайғурдингиз. Қаерда, қайси ишда ишланманг, халқни уйлантирдингиз. Оллоҳим, руҳингиз шод бўлсин, охиратингиз обод бўлсин. Оллоҳдан сурайиман, ўзимга сабр. Бегим, сизга-чи Жаннати Қабр!

Ҳамро МИРМУХАМЕДОВА
Бекобод шахри

Дунёда бор бўлсин, яхшилар

ЮЛДУЗИМ ГАПИРАДИГАН БЎЛДИ

Менинг неварам дунёга келганда юмшоқ тангайсиз туғилган эди. Уни сунъий овоклатлантириб, фақат қўлимизда кўтариб юриб, 2 ёшга киргиздик, лекин бола фақат имо-ишора билан гаплашар эди. Кеча-ю кундуз кўз ёшларим дарё эди. Наҳотки, энди гапира олмасам, энди нима қиламан деб, ўзимни қўйгани жой тополмас, еганим ичимга таътимас эди. Невара... ундаям қанақа-биринчи неварам, 45 га кириб, қўлимни тутгани, қўзимни кўргани, наҳотки шунақа туғилса... деб. Шундай куйиб-пишиб юрган кунларимда қўлимга "Сихат-саломатлик" журнали тушиб қолди. Унда профессор Азимов ҳақида мақола ёзилиб, унинг шунақалар-яъни шундай камчиликлар билан туғилган болаларни даволаши айтилганди.

(ҳозир раҳматли, Худо раҳмат қилсин) билан консултация қилдик. Ичимдан ишониб-ишонмасдим, охири синов кунлари келди. Маҳкамов Моҳирбек (исми жисмига монанд) операция қилди. Жуда яхши чиқди операциядан. Хар 3 ойда кўриқдан ўтиб турдик. Мана 10 ой ўтди операция бўлганига. Ҳозир Юлдузим шунақа гапиради, ҳайрон қоламан. Кеча-ю кундуз Моҳирбекни қўллари дард кўрмасин деб дуо қиламан. Сизнинг саҳифаларингиз орқали Маҳкамов Моҳиржонга, Фарҳоджонга, Малохатхон ва бошқа ҳамшираларга ўз миннатдорчилигини билдираман. Бизга ўз ёрданини аямаган, вилоят соғлиқни сақлаш бўлимидаги Дилоромхон Рузиевага минг раҳмат.

Тошкент шахридаги ТшМИ-1 (эски ТшМИ)ни топиб келдик ва Матлубаҳон Холмовага учрадик. Профессор Маҳкамов

Тошкент шахридаги ТшМИ-1 (эски ТшМИ)ни топиб келдик ва Матлубаҳон Холмовага учрадик. Профессор Маҳкамов

О.МУРОДОВА

ҚОНУН АСОСИДА ТЎЛАНСИН...

Мен ўзимизнинг тумандаги Шаршар қишлоғида яшовчи Диёров Обидга турмушга чиққан эдим. Битта фарзанд кўрганимиздан кейин бу хонадондагилар менга "тутқанок касали бор экан", деган айбни ёпиштиришди... Ажралишдик. Қанчалик оғир бўлмасин мен "тузалмас касал" деган қора доғ билан бу хонадондан чиқиб кетдим. Яна турмуш қурдим, худого минг қатла шуқри мен ҳеч қандай касал эмас эканман. Чаласавод врачнинг қўрбони бўлган эканман. Аниқлайишимча, менинг ҳомилалик даврим оғирроқ ўтар экан, хол-ло. Яна икки ўғил кўрдим. Ҳозирги турмушим жуда яхши. Учала ўғлим ҳам соғ-саломат, вояга етишмоқда. Лекин биринчи ўғлимнинг отаси бўлмиш, ҳозирги кунда Қарши шахар, 3-микрорайон 29-уй, 28-хона-

донда яшовчи Диёров Обид тўлиқ алимент тўлашдан бош тортаяпти. У ўзи хоҳлаган вақтда хоҳлаган миқдорда гадойга садақа берган-де, пул юбориб турибди. Ахир алимент ишхона орқали расмий равишда ҳисобчи томонидан юборилмайди? Идораси, яъни Қарши шахар, ПМК-219 томонидан 1998 йил февралдан буён пул олганим йўқ. Ундан кейинги у юборган пуллар ҳужжатлари, яъни учта арзимас пул кватнциалари менда турибди. Илтимос, нафақани расмий равишда ундириб берилишига ёрдам берсангизлар!

Муаттар ПОЯНОВА
Қашқадарё вилояти,
Яккабоғ тумани,
Кенгузар қишлоғи

Бекобод шахри

Инсоннинг маънан етуқлигини, маънавий салоҳияти даражасини билдирадиган энг асосий мезон - бу унинг ҳалоллиги, поклиги. Бу ўлчам, бу баҳога мансаб орқали, бойлик-давлат орқали ёки илмий ва бошқа тафовутлари билан эришмайди киши. Бу фазилат болалиқдан киши онгда, қалбда шаклланиб боради ҳамда бу шаклланишда атраф муҳитнинг таъсири катта. Аслида инсоният яратилгандан бери вужудга келган барча динлар, йўл-йўриқлар, жамиятни тартибга солувчи қонунлар ҳаммаси инсондаги ҳалолликни, покликни вояга етказиш учун хизмат қилади. Қизиги шундаки, биз баъзи ҳалол деб ўйлаган биродарларимиздан кўнглимиз ранжиса, баъзи

бахтни сипқориб яшайди. Ҳалол одамнинг юзи ёруғ бўлиб, тили бурро бўлади. Тўғри, ҳалол яшаш осон эмас. Ёнингда ҳақиқий дўстларингизга қолади. Катта мартабаларга чиқиб ёки мартабаларни саклаб қолиш ҳам осон кечмайди. Шунданмикиан, ҳалоллик - машаққат, аммо улкан роҳат манбаи ҳамдир. Мен шу ўринда бир удумимиз ҳақида тўхтаймоқчиман. Кимники паймонаси тўлиб, сўнгги манзилга кетар экан, ортидан "У қандай одам эди" деган савол берилиб, кўпчилик "У яхши одам эди" деб жавоб қилишади. Мана шу ўринда биз жиддий ўйлаб кўрайлик. Агар кимки умри давомида ҳалол бўлиб, кўпчилик манфаатига зарар келтириб яшаган бўлса, уни ортидан "У - яхши одам

Виждоннинг ички назоратига эга бўлган инсон фаолиятини текшириш учун дунёвий назоратчиларга эҳтиёж қолмайди. У яшаётган жойда қиёслаш раъзига айланади. Ота-боболаримиз "тинчлик-хотиржамлик берсин, топонимизга барак ато этсин" - дея дуо қилишган. Зотан, ҳалол одам тинч-тотувликда, хотиржамликда яшайди, тоғгани яхши кунларга ярайди. Кундалик ҳаётда баъзан етишмовчиликлардан нолиётган норизо кимсаларга дуч келамиз. Кўпгина ҳолларда шундай одамлар каттагина давлатга эга эканликларини сезмайдилар ҳам. Аслида ҳалолликни касб қилмаган кимсаннинг тоғганида барак бўлмай, доим етишмовчиликлар исканжасида қий-

ҲАЛОЛЛИК ВА ФИДОЙИЛИК

ТАРБИЯ СОАТИ

ларнинг ҳалоллигидан ўзимизга маънавий қувват оламиз. Яқинда ўн йил илгари мактабни тугаллаган ўқувчим мени шундай қувонтирди. Ҳўқувчим молия-иқтисод куллиётини тугатиб солиқ идорасида хизмат қилаётган эди. Касбини "Кока-кола" компаниясидаги иш бошқарувчилигига алмаштирибди. Сабоби, солиқ идорасида бир вазифани адо этаётганда озроқ миқдордаги нопок йўл билан топилган пулни отасига олиб келибди. Отаси пулни рад этиб "Олган жойингга олиб бориб бер", - дебди. Ҳўқувчим "буни иложи йўқ, яхшиси бирор етимхонага топшира қолайлик", - деса, ота "бу ҳаром пулингга етимлар зор эмас", - дея ўғлини койибди ва нихоят ота нопок йўл билан топилган пулни йўқ қилдирибди. Айтинг-чи, қайси биримизнинг фарзандимизга шундай тарбия бериш қўлимиздан келади? Касбларнинг ҳароми, ҳалолли бўлмайдми, ҳамма касб ҳам фахрли. Балки, нопок йўл билан пул топиш имконияти кўпроқ ёки камроқ бўлган касблар бор. Ҳалоллик буюкликка еталайди. Дарҳақиқат, Ромен Роллан "Дунёда ҳалол одамдан ҳам буюкроқ зот йўқ", - деганида юз қарра ҳақ эди. Чунки, ҳалоллик инсонни инсон бўлиб қолишига ёрдам беради. Кимдаки ҳалоллик деб аталмиш фазилат мавжуд экан, шаксиз у - бир чинакам

эди", -дея оламизми? Йўқ, албатта. Мана шу одаларимиз ҳам тўғрилиққа тарбиялаш учун хизмат қилаяпти. Ҳалоллик жами ҳаракатларимизда ўз ифодасини топади. Энг аввал сўзимиз билан ишимиз бир хил бўлиши керак. Ҳўганинг ҳақидан ҳазар қила олмак - ҳалолликка даъвойимиздир. Исломда "кўз зиноси", "қўлоқ зиноси", "оёқ-қўл зиноси" - деган иборалар бор. Бунинг маъноси шуки, кўзимиз билан биронинг хонадонига, мактубига, кийган кийимига ёки ёнидаги гўзал ёрига ноўрин божмаслигимиз керак, қулогимиз ўзгалар ғийбатини, бўҳтонини эшитмаслиги керак, оёқларимиз номақбул жойларга бормаи, қўлларимиз ўзгалар ҳақидан метр, грамм, литр ёрдамида юлмаслиги керак. Мана шу ҳислатларга эга бўлгандагина ҳалоллик мезонларини англай бошлаймиз. Ҳалолликнинг мезёрий ўлчами, катта-кичиклиги бўлмайди. Ҳалоллик энг кичик ишдан тортиб, мамлакат миқёсидаги фаолиятимизда аксини топади. Ҳалол одамнинг энг асосий назоратчиси - унинг виждони-дир.

налиб юрадлар. Ривоят қилишларича, бир бой сгирдан соғилган сутларга сув қўшиб сотар экан. Хизматкори уни бу ишдан қайтариб, ҳалолликка даъват қилса ҳам бойлик орттириш максатида бу ишда давом этаверар экан. Кунлардан бир кун катта сел келиб унинг сигирларини оқизиб кетибди. Хизматкори унга: "Сиз қўшган сувлар селга айланиб сигирларни ҳам оқизиб кетди", - деган экан. Шу кундан бошлаб "Сувники - сувга, сутники - сутга" - деган ҳикматли ибора халқ орасида кенг тарқалган. Бу ерда сутга сувнинг қўшилиши бир раъзий маънода айтилапти. Аслида ҳеч бир соҳада пулга сотилаётган маҳсулотга нархи арзонроқ бўлган бошқа маҳсулотни қўшиб мумкин эмас. Ҳалоллик - фидойилик демокдир. Ҳалол инсон оиласига, маҳалласига, қавмуқариношларига, қолареса муқаддас Ватанга фидойи бўлиб, бурчини ўтайди. Шу ўринда ҳалол одамлар учун ҳурматли Президентимизнинг "Элим деб, юртим деб ёниб яшаш керак" - деган ибратомуз сўзлари ўринлидир. Ҳалол одам Ватан ҳимояси, Ватан равнақи учун фидойилик билан ўз ҳиссасини қўшади. Ҳалол одам Ватани билан фахрланади, айни вақтда ўзи ҳам Ватан, миллат фахрига айланади.

Ҳамдам ТҮЙЧИ

Биз аёлларни гўзаллиги ҳақида гапирганда энг аввало уларнинг ҳаё ва ибосини назарда тутамиз. Лекин аёлнинг макру ҳийласи кирқ туяга юк бўлишини ота боболаримиз ҳам қайд этиб ўттишган. Бугунги кунда гиёҳвандлик моддаларини ташқиш-тарқатишда аёлларнинг ҳам улуши қўшила-

Асли тожикистонлик, бироқ тақдир тақозоси билан Москвада туғилиб, бироқ яна она юртига қайтиб келиб яшаётган Жамила Юнусова "Душанбе-Москва" поездида у ёқдан-бу ёққа қанча қатнагани номазълум аммо унинг сафар юки ташини бўлганган аравача қувурлари ичига 300 граммга яқин қимматбаҳо ге-

рини нуқулай сезган ички ишлар ходимлари изза бўлгандек нари кетишадую, бироқ кўз ўтмай шубҳаланиб яна қайтиб келишади. Шунда аёл қорнидаги "зуредини" эсон-омон ўтказишга жиддий ҳавф пайдо бўлганини сезиб, "Ужажонлар, кўрапюзишларку, оғирёқман, мени қийнаманлар", -дея ялинишга тушади.

КИРҒИЗ ИШНИНГ ҚАЙРАГА
лар. Бироқ қитмирликлари тутиб, секингина аёлдан бунинг сабабини сўраб-суриштира бошлайдилар. Аёл бечора довдираб, безовталаниб қолади. Хуллас, семизлик сабаби чап этик ичига жойлашган 200 граммга яқин героин билан боғлиқ бўлиб чиқади. Шундай қилиб Ҳўжандлик Муборак Раҳмоновани ҳам Самарқандда олиб қолишга тўғри келди.

Андижон вилояти Ички ишлар ходимлари "тўсиқ" тадбирини ўтказиш-ётганида "ҒАЗ-31"нинг орқа ўриндиғида ястаниб кетаётган аёллардан шубҳаланиб улар билан қирқорқ танишишни дилга тутдилар. Қирғизистон Республикаси Ҳалолобод вилоятининг Благоөвеншенк шаҳрида яшовчи сал кам олтмиш ёшли Усен Туктербөөвининг ҒАЗ-31 русумли автомашинасида кетаётган ҳайдовчининг ҳамшаҳарлари бўлган М.Жалолов билан 2 килограммга яқин ва М.Нурматов ва эса 4 килограммдан зиёд қорадори гиёҳвандлик моддасини уятли жойига бойлаб олиб кетишадётган экан. Суриштирув чоғида бу аёллар ўзлари олиб кетаётган гиёҳванд модданинг Манзура Ҳамроқулова исми аёлга тегишли эканлигини айтишди. Хуллас, аёллар билан яқиндан танишув ички ишлар ходимлари учун осон кечмади. Негаки, уятли жойга қорадори, гиёҳвандлик моддасини бойлаб олганча чегарадан ўтиб кетишга уринган ушбу аёлларнинг бундай макру ҳийласини ошқор этиш анча қийин кечди. Бироқ уларнинг нозик жойларига бойланган бу захри қотилини топишга аёллар жалб этилган, уларнинг сирини ошқор бўлди. "Тўсиқ"да тўсиққа учраган бу аёл-

ОҒУ БИЛАН УЙНАШГАН

ётгани янглик эмас. Бундайлар бу турдаги маҳсулотларни шу қадар усталик билан олиб ўтишга ўринаёткири, баъзан ё астағурулло дея ёқа ушлайсан. "Хотин киши шундай қилибдимиз-а", -деб бош чайқайсан.
Айёрликда тулкига дарс беришга қодир, шайтонликда ҳар қандай устасифаранг кимсага ҳам дарс бермоқчи бўлган Анжела Маҳмудова "Бухоро-Олот" бекатлари ораллиғида кетаётганда поезддаги хонасига кирган ички ишлар ходимлари олдида пардоз-андоз қилишни бошлаб қолди. Ҳўзига зеб бераётган бу нозаниннинг қилиғидан "Линда" лақабли итнинг ҳам жазаваси қўзиб кетди шекилли, шартта бориб унинг қўлидаги қутчасини тишлаб олди. Бухоро шохбекати тармоқ Ички ишлар бўлими ходимлари эса дарров ерга тўқилган атир-упа героин гиёҳванд моддаси эканлигини сезиб қолишди. Юзларига героин суриб олган хонимга қараб "койил" деганча уни бўлимга олиб кетдилар. Ҳў айбини рўй-роост тан олишдан бошқа чораси қолмаган ҳийлагар хоним эса: "Сизларга ҳам қойиле, менинг атир-упа идишимни текширасизлар деб сира ўйламагандим", -деди. Дарвоқе, бу хонимнинг атир-упа қутчасида 100 граммга яқин героин гиёҳванд моддаси яшириб қўйилган экан.

роинни солиб олиб кетаётганида Самарқанд шохбекатида қўлга олинган маълум.
Хуллас, гиёҳванд моддасини ташиб ўтишининг антика усулини қўллаган бу жажжи қизининг "ихтироси"га ҳам "Алфа" лақабли ит чек қўяди. Мўмай фойда олишини қўзлаганми ёки бу ишининг ҳадисини олиб улгурганми гиёҳванд моддага ўралишиш унга бахт эмас, бадбахтлик келтирди. Негаки, ёш умри ҳазон бўлиб, қамокда ўтадиган бўлди. Самарқанд из-

Бироқ, Ички ишлар ходимлари унинг қорнидан бўлажақ фарзанд ўрнига яхшилаб бойлаб қўйилган, нақд 2 кило 400 грамм келадаган "қораболоча"ни эсон-омон дунёга келтирадлар.
Кемеровада туғилган, ҳозирда Тожикистон Республикасининг Ҳўжанд вилоятида яшовчи Нейля Кельмунинг бу "қораболоча" - туфей "қорадори"ни кимдан "ортиргани"ни сўраб суриштирилади. Унинг айтишича, унга бу гиёҳванд моддани бир нота-

ОҒУ КўЗЛАР НАММАНДИ

Самарқанд шохбекати тармоқ Ички ишлар ходимлари жажжигина қизчани бўлимга олиб келишади. Қиз эса юк ортинган аравачасини текширишга рози бўлмайди. Бундан баттар шубҳаланган Ички ишлар ходимлари нафақат юкларни балки аравачани ҳам текшириб кўришади. Қиз эса аравачанинми бузиб кўришга нима ҳақларинг бор, деб бақирганч, уни бузмаслик учун дарров, "Алфани" чақиритишади. Ит гингшиб, бунинг ичида бир бало бор дегани ишорани қилди. Қувурлар очиб қўрилганда ҳақиқатан ҳам унинг ичига 267 грамм миқдорда героин яширилганлиги маълум бўлади.

куварлари "Душанбе-Москва" поездини қузатар экан, кирқ ёшлар чамасидаги аёл уларнинг қўзига ҳомилдордек бўлиб қўринадио, лекин, қорни қанақадир текис эмас, гармошқа ўжаш қат-қат бўлганидан улларда шубҳа ўйғотди. Шунда Ички ишлар ходимлари аёлнинг ёнига келишиб, секингина "кечирасиз, опажон, қорингиз қўзимизга сал бошқачароқ кўринаятми", -деб гап қотадилар. Аёл эса бирдан жазаваси қўзиб, "Нима бало, хотин зотининг бўзсини биринчи бор қўраясизларми?", -деб уларни уятлтирганча олдиндан қувиб солади. Аёлнинг бу гапидан салгина ўзла-

ниш киши "Россияга олиб бориб берсанг, сенга 1,5 миллион Россияский пул бераман", -деб ваъда қилган экан.
Мелиса ходими сезгир, зийрак бўлмаса бўлмайди, "Душанбе-Москва" поезди келиб тўхтагач, ходимлар ундаги йўловчиларни кузатиш учун вагонга чиқадлар. Бир аёлнинг жойидан кимирламай ўтиравериши ходимларда шубҳа туғдиради. Уни ўриндан туриб ўтиришга мажбур қилишади. Шунда улларга аёлнинг чап оёғи унг оёғига нисбатан сал семизга ўжашган қўринади. Балки ўзи шундай бўлса керак ёки касаллиги бормикан, деб дастлаб унчалик аҳамият бермайд-

лар панжара ортига олиб келинди.
Ҳийлаю найранглари кирқ эшакка эмас, катта-катта поездларга ҳам юк бўлувчи айёр аёлларнинг қинғир ишлари фовш этилган, оғу билан ўйнашган оғу кўзлардан юм-юм ёшлар тўқилди. Чунки улар жиноят билан - ўта оғир жиноят билан қўлга олиндилар-да, ахир.

Шухрат РЎЗИЕВ,
Республика Ички ишлар вазирлиги, Матбуот маркази катта инспектори,
милиция капитани

“ЯШАГИМ КЕЛАДИ, АММО” – 39-сон

ЭСЛАТМА: “Ичкилик касофати билан акам мени зўрлаб, номусимга теғди. Кейин бир йигит билан топилдим. У ҳам ишончимни топтаб, бошқа қизга уйланиб кетди. Энди менга ҳаётнинг қизиғи қолмади”, - деган эди жомбойлик ёзувчи Ҳафиза Ҳасрова мақоласи қаҳрамони.

Ёшим 50 дан ошган. Беш боланинг онасиман, набирам бор. Тинч, осойишта ҳаёт кечирамиз. 32 йил меҳнат қилган бўлсам шундан 10 йили шаҳарда ишладим, 22 йил қилшоқ хўжалигида ишлабман. 30 йил жамоат ишларида қатнашибман. Асосан хотин-қизлар кўмиталари ишларида фаол қатнашиб келдим. Буларни ёзишдан мақсад, 30 йил ичида неча оилалар, не-не тақдирлар, уларнинг дардлари, муаммолари гувоҳиман.

Тугруқхонадаман. Ҳамхоналар ичида мени диққатимни 15-16 ёшлардаги бир қиз тортди, исми Муҳаббат эди. Қизқимдим, ҳамхоналарим у қиз 16 ёшда, 3,5 кг ўғил бола туғди, эри йўқ экан, боласини ҳам эмизмаяпти, фақат онаси келади, болани эмизмасликни, олмасликни тайинлаб кетади, - дейишди. Хайрон қолдим. Бу ерда бир сир бўлса керак деб ўйладим. Болалар шифокори бўлса ҳар куни “Болангни эмиз, меҳринг тушади, балки шу бола туфайли яхши одам сенга уйланиши мумкин, бахтли бўлиб кетарсан”, - деб кистайди. Муҳаббат эса икки ўтинг орасида қийналарди. “Нима қилишим керак, болани олсам кўчада қоламан, онам уйга киргимайди”, - дейди. Шўрлик она қизи болани эмизиб қўйишидан қўрқиб дераза тағида ўтирарди. Бир куни онаси кетгандан сўнг: “Мен болани эмизаман, болани олсам мени онам уйга киритмайди, менга ёрдам берасизми?”, - деб қолди. (Мен у пайтда хўжалик раҳбарини маданий ва маиший ишлар бўйича муовини эдим, уй-жой тақсимлаш менинг вазифамга кирар эди, касабга уюшмаси билан.)

“Майли, ёрдам бераман, болангни боғчага жойлашга ҳам ёрдамлашаман, балки тенгинг топилиб бахтли бўлиб кетарсан, вақт ўтиши билан онанг албатта кечиради”, - деб айтдим. Эрталаб болани эмиза бошлади, бироздан кейин онаси келди. Қизининг бола эмизаётгани устига келган она дод деб юборди. Она кўзидоғи қайғу ва аламни ифодалаш қийин эди. Шунда мен аралашиб, “Бунчалик қарғаманг, ахир болангизку, адашган битта сизнинг қизингизми, тақдирга тан бермаслигингизни иложи йўқ, қилган хатоси учун ўзи жавоб беради, пешонасида нима бўлса шуни кўради, иложингиз қанча”, - деб айтдим. Она... “Сиз билмайсиз... сиз билмайсиз синглим”, - дерди холос, йилглаб-йилглаб. “Болангни олма, эртага келиб сени олиб кетаман”, - деб она кетди. Кечқурун болаларни олиб келишди. Муҳаббат бола эмизишдан яна бош тортди, буни биз ҳали “ёшда” деб қабул қилдик. Мен Муҳаббатга зимдан разм сола бошладим, болани эмизишдан олдинги Муҳаббат эмасди, қандайдир улғайиб қолган. Шу кеча менга Муҳаббат: “Сизда гагим бор опа”, деб қолди ва мен унинг дардини эшитдим.

Муҳаббатнинг ота-онаси деҳқон-

чилик билан шуғулланганлари боис экин-тикин даврида далага қочиб кетишган. Муҳаббат билан акаси мактаб ўқувчилари бўлишгани учун уйда қолганлар. Ака ва сингил ўртасидаги фарқ 1,5 ёшни ташкил қилар экан... “Опа, - деди Муҳаббат кўзларини олиб қочиб. - Мен боланимни ололмайман, бола акамдан бўлган, онам шунинг учун олма деяптилар”,

ҚИЗЛАРИМ, ЙИГИТЛАР КЎЗИНГИЗНИ КАТТАРОҚ ОЧИНГ!

- деди. Мен қотиб қолдим, қулоқларимга ишонмас эдим. “Отамнинг бундан хабарлари йўқ, акам онамни Муҳаббат кўр ичак бўлиб қолди, деб олиб келганлар. Менга “болани эмизсанг, меҳринг тушади” деб айтишган эди, аксинча нафратланиб кетдим, болани олсам, қандай қилиб акамнинг боласини боқаман, бола менга акамнинг гуноҳини, қабохатини эслатиб турмайдими? Болани кўришни ҳам истамайман”. Мен нима жавоб қилишимни билмас эдим, тилим калимага келмай кўзларимни катта очиб қараб турар эдим, хаёлимдан шу фикр тез-тез ўтиб турарди, бунчалик шўр пешона бўлмас бу қиз. Шифокорга “Ортиқ зўрламанг, олмас олмас”, дедим. Сабабини айтишга бардошим етмади. Ёмон нарса теккандек ўзим ҳам ҳар нарсадан жирканиб юрдим. Муҳаббатни онаси олиб кетди. Бола сездим, қабохат меваси дунёга келиши билан бутун оилани остин-устун қилиб юборган гўдак чириллаб йиглар эди... (ёзишга ожизман) гўдакда нима гуноҳ, Эртасига болани болага зор, ўзига тўқ бир оила олиб кетди.

Муҳаббатнинг кейинги тақдири билан қизқимдим, негадир суриштиргим келмади ва бу воқеани ҳеч эсламасликка ҳаракат қилмадим. Эслашни юрагим кўтармайди... “Яшагим келади, аммо” мақоласи мени шу воқеани эслашга мажбур қилди. Муҳаббатнинг жавдиргани кўзлари. Гўдакнинг “менинг гуноҳим нима” деган чинқиригини ёдимга солди. Мен бу фожиеани бутунлай хаёлимдан ўчириб ташлашга ҳаракат қилган эдим.

Синглим М. ҳаётда аҳён-аҳёнда бўлса ҳам шундай воқеаларни гувоҳи бўламан, минг афсуслар бўлсин. Бу воқеада сизни айблаб бўлмайди. Умидга тўғриси янги йигитнинг учун мен сизнинг мардлингизни қадрлайман. Баъзи бир оилавий жанжаллар биринчи кечага бориб тақалади, ҳеч ким билмайди, ҳеч ким кўрмайди, деган қизларимиз йигитларимиз айланишадилар. Қиз боланинг ҳам, йигитнинг ҳам ному-си биллурдир, синса чегалаб бўлмайди, бир умр синиқлик билан ҳаёт кечиришларига тўри келади. М. Сиз иккита хатога йўл қўйгансиз, бу ўзингиз тан олганингиздек, Умиднинг уйида қолганингиз. (Умиднинг ота-онасига қойил қолмасдан иложа йўқ.) Умид сизни барибир ҳурмат қилмаган бўлар эди, сиздан бир эрмак сифатида, бир буюм сифати-

да фойдаланган бўлар эди. Бу билан ҳамма йигитлар нонард экан деган хаёлга бормаслик керак. Мен бир оилани биламан, қиз алданди, бир бола билан қолди, ота-она ҳам кечди, “отасини топ”, деб. Бир уйланимаган йигит шу қизни севиб қолди ва қизнинг ота-онасига боланинг отаси менман деб болани ўз фамилиясига ўтказиб юртига олиб кетди. Шундай мардликларни ҳам гувоҳи бўлганмиз. Сизга маслаҳатим, ўзингизни қўлга олинг. Ҳаёт севадим, ўлдим, куйдимдан иборат эмас. Ҳаёт жуда мураккаб, унинг шундай имтиҳонлари борки, уларни аёл сабри, қаноати билан енгиш мумкин.

Сиз ҳам жуда ёшсиз, ўқинг, (воқеадан онангизнинг хабардорлиги бунга имкон беради) ўзингиз севган касбни танланг.

Мени фақат бир нарса чўчитади,

кўпинча алданган қизлар қинғир йўллари танлайдилар, ўзбек аёли номига инсонлар келтирадилар. Вақтинчалик кайфу сафо деб ёш умрларини беҳуда ўтказиб юборадилар. Қабохат ва разолат шундадир. Шарқ аёллари ўзининг ори билан ажралиб туради, номуси билан.

Бизнинг ёшлик пайтларимизда бир ашула урф бўлган эди.

Қиз алданди сақлолмайдик сукат, Дарё бўлиб оқди кўз ёши, Севаман деб сўз берган йигит ўзга қизни силар сочини.

Қиз алданди... Тушқунликка тушмади аммо, Эгик бошин кўтарди масрур, Нафрат билан боқиб йигитга, Нонард дея сўз қотди мағрур. Қиз алданди...

Шу ўринда қизларимизга бир нарсани эслатиб қўймоқчиман. Ҳамма нарсани ўз вақтида бўлгани яхши. Тўйларни тасаввур қилинг. Икки ёшни қовуштириш учун қанча одам катнашади. Ҳамма учун байрам, агар икки ёш ўзи қовушиб қолса-чи, қанча алам, дилҳиралик, қанча изтироб... Фарзанд туғилишини олайлик, қанча қувонч, байрам, орзулар ушалиши, тўй-тўйга уланган... Фарзанд бевақт туғилса-чи, кўз ёшлар, тўполон, орада гўдак сарсон, фироқдимок. Шу кунларда ўзбек аёлларига хос бўлмаган воқеаларни ҳам гувоҳи бўлаёмиз, бу туғилган болани дуч келган жойларга ташлаб кетиш ҳоллари. Чўнтагидан 100 сўм пули тушиб қолса қидирадилару орномусни йўқотаётганидан бепарво аёллар.... Аёллар узр....

Хўжаликда партокм секретари бўлиб ишлаб юрган кезларим 31-декабрда ҳар доим ўзим навбатчилик қилишга ҳаракат қилар эдим. Шу кунби маҳалла, бригадалар ва бошқа жойларни (омборхона ва ҳоказолар) айлиб соат 22-хорда фермага келдим, қоровулдан “Тинчликми?”, - деб сўрадим. “Тинчлик”, - деди қоровул ва “Бир сигир туғаяпти, молхонада”, - деди. Сигирни кўллашиб туғдириб олдик ва туғруқхонага (фермаларда ҳам туғруқхона бўлади) олиб келдик. Бузоқ нимжонроқ эди, дарров ветрачни уйдан қақриб келиб бузоқни кўрсатдик ва эътибор билан қарашини тайинладим.

Орадан 5 кунча вақт ўтди, фермани ветврач Вильдан билан айланб юрибмиз, соғин сигирлар турадиган жойга келдик. Мен панжарани ушлаб туриб бир нарсалар ҳақида гапираялман, молларга ем берилган, ҳеч қаерга қарамасдан силос ейи-

шаяпти. Кўзим молларда, шу пайт бир мол биз томонга қаради ва шитоб билан бизга яқинлаша бошлади, келиб мени кўлларимни ялай бошлади, хайрон бўлдим. Нима гап деб Вильдандан сўрадим. Вильдан “31-декабрда туққан сигирнинг боласи ўлиб қолди”, деди. Сигир менга илтижо билан боқар эди. Сен ҳам бор эдинг, болам қани деган фикрни ўқдим унинг кўзларидан. Сигир ҳам йилғайди, кўзлари тўша ёш эди... Кимдир бу воқеага шон-маслиги мумкин. Ушанда бу хайвондаги боласига нисбатан бўлган меҳрни кўриб жуда таъсирланган эдим... Баъзи аёлларда эса...

Халқимизда: “Қорнинг очса, бозорга бор. Юрагинг сиқилса мазорга бор”, деган нақл бор. Мен босар-тусарини билмай, қинғир йўллarga кирган аёллар, наркотик истеъмол қилаётган эркакларга “ногиронлик уйлари”га бориб у ердаги майиб-мажруҳ болаларни кўришларини тавсия қилган бўлар эдим.

Уларнинг камчилиги йўқ, ёйишидан ичишидан, замонвий мебелар билан жиҳозланган, малакали врачлар, ҳамширалар хизмат қилади. Лекин уларнинг ота-оналари йўқ, тан майиб, дил хаста, ҳар бир келган инсондан ўз ота-оналарини қидирадилар...

Эркакларимизга ҳам баъзи мулохазаларимни айтмоқчиман. Статистикага қараганда аёллардан кўра эркаклар кам. Чунки қадимдан шундай бўлиб келган. Эркаклар урушларда қатнашган, йўлда юришган, ҳар хил фалокатларга дучор бўлганлар. Бесамар Афрон уруши не-не йигитларимизни олиб кетмади, қайтганлари ҳам ногирон қайтдилар, неча қурилиши керак бўлган оилалар қурилмади, турмушга қичиши керак бўлган қизларимизнинг жуфтлари афгон тоғларидаги қизил лолалар каби тоғларда қолиб кетдилар... Минг афсуслар бўлсинки бу ҳақиқат... Ҳурматли эркаклар, биз аёллар ҳаётни сизсиз тасаввур қила олмаймиз, сиз жуфти ҳаломимизсиз, суянганимизсиз, дардқашимизсиз. Сиз ҳаётни аччиқ-чучугини тотиғансиз-ку, 16 ёшли қизни йўлдан ураётганингизда нахотки виждонингиз қийналмайди, нахотки унда ўз қизингизни, сингилингизни, бориңки баъзида неварангизни кўрмайсиз, қабохат ботқоғи шунчалик лаззатлики, агар виждон ухласа... Фақат Яратгандан инсоф тилаб қоламан. Бу дунё қайтар дунё эканлигини унутманг. Биз сизларда, эркакларда мардликни, ҳамдардликни, виждонлиликни кўришга ўрганиб қолганмиз, ишончимизни сунистеъмол қилмаслигингизни ўтиниб сўраймиз.

Қизларим, йигитлар, кўзингизни каттароқ очиб ҳаётга қаранглр. Қанчалар гўзал, мустақил Ўзбекистонга назар солинг. Шу қисқа вақт ичида наинки пойтахт, бошқа вилоятлар марказлари ҳам ўзгариб кетаяпти. Нима учун шу ўзгаришларга улушимни қўша олмадим деб мулоҳаза қилинг. Ал-Бухорийи қадамжосини бориб кўринг, покланасиз. Биз юртимиз юзига доғ бўлиб тушадиган ишлардан ўзимизни тийайлик, эзгу ишлар қилайлик. Чунки элимиз ободлиги, равнақи сиз ёшларнинг қўлингизда, юртимизнинг муносиби фарзандлари бўла олинглар.

ТАЪБИҚЛАР ВА ЭЪЛОМЛАР

ОНАЖОНИМИЗ
Машкура
ЗОКИРОВА!

Сизни 40 ёшингиз билан кутлаб, соғлик тилаймиз. Оиламиз сиз билан доимо фазу баракотга тўлаверсин.

Фарзандларингиз – Нодиржон, Қодиржон, Ғайратжон

АЗИЗ
ҚУТБИДДИН
АКА!

Табаррук 60 ёшингиз муборак бўлсин. Сизга Оллохдан узоқ умр, соғлик, омад ва фарзандларингиз камолини кўришни сўраймиз.

Сизни эъзозлагувчи опа-укаларингиз, фарзандларингиз, келинларингиз, хиянларингиз

Хурмати
Шаҳзодабегим
МИРБИЛОЛ
қизи!

Сизни таваллуд кунингиз билан чин дилдан табриклаймиз. Оллохдан доимо соғ бўлишингизни ҳамда фарзандларингиз бахтини кўришингизни тилаб,

Ҳаммасларингиз

НУРИЛЛАЖОН!

Туғилган кунингиз муборак. Республика Ички ишлар Вазирлигининг Академиясидаги ўқишингни муваффақиятли якунлашингда омад ёр бўлсин.

Оила аъзоларингиз ва ушбу Академиянинг 4-курс тингловчиси ака
Лутфулла Усанов

Нуриддин УСАНОВ!

11-январ – 18 ёшли айёмингиз билан кутлаймиз. Сенга узоқ умр тилаймиз.

Эхтиром билан оила аъзоларингиз
Азиз ҳамкасбимиз Марҳаматхон МУРОДОВА!

Сизни таваллуд айёмингиз билан чин дилдан кутлайман! Узоқ умр, оилавий бахт-саодат тилайман. Неки ниятингиз бўлса, рўёбга чиқаверсин.

Мавлуда

Йўқолган пойфўзал сирини

Кўп ҳолларда кўрган тушларим таъсирида юраман. Тушларимни яхшиликка йўйишга ҳаракат қиламан. Бундан ярим йил олдин бир туш кўрдим. Тушимда бир бола уймага келиб, калшиимни олиб қочиб кетди. Орқасидан ўғилларимни жўнатдим. Аммо улар қуруқ қўл билан қайтишди. Уша вақтлари кичкина қизимни бетоблиги учун қуёвим ташлаб кетган эди. Зўра оёққа тургаздим. Қуёвимдан хафа бўлдим. Доим бетоб бўлиб қолса, "Онанг даволатсин", - деб ташлаб кетади. Қизимга "Энди болангни қўлингга олмагунча уникига бормайсанг", - дедим. Мен уйда йўқлигимда қуёвим келиб қизимни авраб олиб кетибди. Икки кундан кейин қизимни оғир ахволда реанимация бўлимида ётгандигидан хабар топдим. Туғруқхонага гўёки учиб бордим. Қизимни саккиз ойлик ҳомиласи нобуд бўлибди. Ҳаётдан ўзи ҳам. Зўрага омон қолди. Уйга олиб келдим. Боламини хор қилган, боласини нобуд қилган инсонлардан юз ўғирдим. Қизим ажрашди. Тушимда кўрган бола - қуёвим, калшиимни олиб қочиши эса неварамни нобуд бўлиши экан. Яқинда яна туш кўрдим. Тушимда бир пой туфлимни йўқотиб қўйдим. Қидириб-қидириб тополмадим. Катта қизим туғруқхонага тушиб қолди. Шу ойда кўзи ёриши керак эди. Омон-эсон туғиб олсин дея Худога илтижо қилдим. Айрим масъулиятсиз ши-фокорларнинг айби билан қизимнинг боласи ўлик туғилди. Фарзанди ўғил экан. Шундан сўнг ҳам шифокор қизимни паспортини бермай анча вақт-ча шифохонада ушлаб туришди. Қуёвим текшир-текшир бошлаганидан сўнг аранг жавоб беришди. Тушимда йўқотган туфли - бу неварамнинг ўлим туғилиши экан...

БИБИРАЖАБ

ҚУТЛОВ!

ИЖОДИЙ ИЗЛАНИШДАН ТОЛМАНГ!

Номоз ака Саъдуллаевни толмас ёзувчи, ҳасос шоир, қалами ўткир журналист сифатида республикамизда яхши танишади. Сезган бўлсангиз керак, Номоз Саъдуллаев яқиндан буён "Оила ва жамият"да меҳнат қиляптилар. У кишининг йиллар давомида тўплаган тажрибасига биз ҳам шерик бўлаёмиз. Номоз аканинг "Дилкаш дўстлар давраси", "Яйловларда хаёлим менинг", "Истикболим-иқболим" каби китоблари, катор очерк ва публицистик тўпلامларини ким ўқимаган дейсиз?

Номоз акамени таваллуд кунлари билан кутларканмиз, иждодий зафарлар тилаймиз. Доимо соғ-саломат бўлинг, фарзандларингиз камоли, роҳатини кўриб юринг.

Иждодий изланишдан асло толманг, Номоз ака!
"Оила ва жамият"
газетасининг жамоаси

ОИЛА -551

Тошкентлик, бир фарзандини уй-жойли қилган ўзбек аёли Тошкентда уй-жойга эга бўлган 40-45 ёшлардаги соғлом ўзбек киши билан турмуш қуришни истайди.

"БЕГОЙИМ - СЕРВИС"

Азиз аёлларни ўқишга таклиф қилади:

1. Массаж;
2. Замонавий урфдаги пардалар тикиши;
3. Инглиз тили;
4. Сартарошлик;
5. Ҳамширлик;
6. Тикиш-бичиш, моделлаштириш;
7. Замонавий бухгалтерия ҳисоби;
8. Компьютер;
9. Торт-салатлар тайёрлаш.

Манзил: Тошкент ш. Урда бекати, Анкор бўйи кўчаси, 6-уй. (Вилоятлардан келганларга ётоқхона берилмади.)

Тел: 41-16-63.

Табиий дори-дармон маҳсулотлари билан пес-мохов, бўғин-тери, саратон хасталиklarини даволаймиз.

Тел: 75-43-38

"КАМОЛОТ-КОМПYTER" БИЗНЕС МАКТАБИ

Қўйидаги ўқув курсларга таклиф қилади.

Уч ойлик курсларга:
Хисобчиллик, компьютер таълими билан бирга;
Инглиз тили (бошловчилар ва давом эттирувчилар учун);
Болалар учун инглиз тили;
Компьютер билимлари;
Банк иши ва компьютер.

Икки ойлик курсларга:
Замонавий бухгалтерия ҳисоби;
Банк иши;
Компьютерда ишлаш таълими (WINDOWS 95, MS OFFICE 97, ЭЛЕКТРОН ПОЧТА);
Дастурлаш тиллари;
Бичиш-тикиш, зардўзи.

Бир ойлик курсларга:
1С: Бухгалтерия дастури билан ишлаш таълими;
INTERNETга ўқитиш.

Курсларни тугатгандан сўнг диплом берилади.

Манзил: Тошкент. Навоий кўчаси-11, 39-хона.
"Қамолот" республика ёшлар жамоғармаси (биноси).
Тел: 41-59-74; 58-48-50

"ДИЛОРОМ"
ўқув маркази таклиф этади:
2 ойлик:

1. Компьютер билимлари.
2. Замонавий бухгалтерия ҳисоби.
3. Зардўзлик - бухороча.
4. Тикиш-бичиш, моделлаштириш.
5. Аёллар устки кийимларини тикиш-бичиш, моделлаштириш.

3 ойлик:

1. Компьютерда бухгалтерия ҳисоби.
2. Инглиз тили (бошловчилар ва давом эттирувчилар учун).

Манзил: Абай кўчаси, 4 "А"-уй, 1-қават, 114-хона.
Тел: 144-03-25;
125-19-15.
Мўлжал: "Алишер Навоий" метро бекати.

ОИЛА

КЕЛИН ЭМАС, ҚИЗ ҚИЛИБ ОЛАДИК...

1976 йилда туғилган бир укам бор. Шу укамни не орзу-ҳавас билан уйлаб қўйсак, тўйдан кейин келинимиз, "Мени сизларга зўрлаб беришган, мени "севган одамим" бор эди", деб укамга айтибди. Келинимизни шу бир огиз сўзи, гапи билан укамни кўнгли совиб, "мен келинингиз билан яшамайман", - деб туриб олди. Шу билан 2 ойгина турмуш қуриб ажраб кетишди. Биз Янгийўл шаҳрида яшаймиз. Ўзимиз оддий оиламиз. Оилада онамлар, мен ва қизим, укам ва 2 нафар синглим бор. Худога минг бора шукрлар бўлсинки, кўнглимиз ҳам очик, қўлимиз ҳам.

Укам ва биз қандолатчилик билан тирикчилик қиламиз. Оиламизга муносиб одобли, хаёли, тарбияли қиз бўлса, келин эмас, қиз қилиб олардик.

МАШХУРА

"Оила ва жамият" ўғитномаси

ИНСОН

Инсон бор, гул каби бўйи муаттар, Инсон бор, алафдан минг бора баттар. Бир осмон остида яшар иккиси, То қиёмат қойим бўлганга қадар.

Бириси жон десанг, берар сенга жон, Бириси баррингда асраган илон. Бошқаси ҳақ сўзлаб беддирган сени, Ўзгаси авраган ёлғони билан.

Кўнгли кўзинг бирла дунёи дунга боқ, Ҳаётингни манманлиқдан айла йирок, Чархи фалак учун сен мен баробар, Шоҳу гадо жисми-ки тенг бўлар тупроқ.

Юракларни ваҳм босар у келар чоқ, Ҳаёт берган таълимлари бўлиб адоқ. Сўнг талаба бўлиб ўлим мактабиде, Оладирмиз янги таълим, янги сабоқ.

Жаҳонгир ФОЗИЛОВ

ДУОДАН КЕЙИНГИ ЁМГИР

Халқимиз орасида "Худо деган Худо эмас, Худо ундан худо эмас", - деган ҳикматли гап бор. Бундан тахминан ўттиз йил аввал Мамадали тоға Хўжабоддан Сарқамиш қишлоғига келиб бир неча йил қовун-тарвуз экарди. Уша йиллари ҳаво жуда иссиқ келганлиги учун бизни қишлоқларда ҳам қовун-тарвузлар жуда яхши бўлар эди. Уша тоға хар йили ерлик одамлардан биттасини шерик қилиб олиб бирга ишлашар эди. Кўпроқ сарқамишлик Нажмиддин ақани шерик қилиб бирга қовун-тарвуз экишарди. Бир йили жуда ҳаво иссиб кетиб қовун-тарвузлар пишай деб турганда шира тушиб палакларини бутамалақ қилиб **АҲОИИБ -ҒАРОИИБ** кўғириб қўйибди. Ши-рага қарши анча-мунча дорилар ҳам фойда бермади. Мамадали тоға беш вақт намоз ўқир экан.

Бир куни аср намозини адо қилиб бўлиб, қиблага қараб қўлларини баланд кўтариб, Яратган Эгамдан ёмғир тилаб илтижо қилиб дуо қилибди-ки, ҳатто кўзларидан ёшлари томибди. Уша заҳоти унинг дуоси қабул бўлиб, ёмғир ёғиб шира тушган палакларни юва бошлабди. Бу ҳолат йигирма беш дақиқа давом этиб, яна ҳаво очилиб чарақлаб кетибди. Шамол ва ёмғир тўхтагач, ҳамма қовун-тарвузларни палакларни ширадан тозаланиб, яшнаб кетибди. Бу дуонинг хосиятини ўз кўзи билан кўрган Нажмиддин ака Оллоҳнинг қудратига қойил қилиб, ушандан кейин беш вақт намоз ўқишга киришган экан. Улардан Оллоҳ рози бўлсин, иккаласи ҳам ҳақиқий дунёга рихлат қилишган.

Аср намозидан кейинги дуо қабул бўлади деб кўп эшитганман. Бунга ўз тажрибамда бир марта кузатганман. Тахминан ўн беш йилча аввал қўшни Қонди маҳаллада уйланиб, энди бир ўғиллик бўлган бир қирғиз йигит бувисини уйда яшарди. У йигитни ёшлиғида ўз ота-онаси бувисига берган эди. Бувиси катта қилиб, уйлаб, энди бир болалик бўлудди. Энди бир ёшга етган бола қаттиқ бетоб бўлиб оғриб қолибди. Шунда мени болани ўқиб қўйиш учун чақиришди. Чиксам, бувиси гўдакни олиб ўтирибди. Болани кўзларини қорачиги бутунлай тепага битиб, кўзини пахтастикина қолган экан. Болага яхшилаб Ёсин сурасини ўқиб дам солдим. Кейин уша уйда аср намози ўқидим. Намоздан кейин уша гўдакка шифо тилаб дуо қилдим. Мени ҳам кўзларимга ёш келди. Эртасига яна ўқигани кирдим, болани кўзлари жойига келиб, наҳот топган экан.

Мана, ҳозир уша бола катта йигит бўлиб мактабда ўқиб юрибди.

Юракдан қилинган дуо албатта қабул бўлади, дейилади, ҳадисларда.

3. ИБРОХИМОВ

Хўжабод тумани,
Қўтарма қишлоғи

Гапни нимадан бошласам экан. Ҳаммаси уни "туғилган кун"идан бошланди. Узим шахарга қатнаб анча-мунча савдо-тижорат ишлари билан шуғулланаман. Бир гал машинада юким билан келаётсам йўлда бир аёл кўл кўтарди, аввалига тўхтамай ўтиб кетдим. Яна инсофга келиб жазирама иссиқда қолипти, кел, олиб кетай, деб анча ўтиб тўхтадим. Аёл саломлашиб ёнимга ўтирди. 35 ёшлардаги ўрта бўй, истаралик, очикқина экан. Йўл-йўлакай гурунглашиб кетдик.

- Шу ерликмисиз? - сўрадим.
- Йўк, шаҳарданман. Уртоғим билан шу қишлоққа озгина тижорат иши билан келган эдик, нарсаларимиз ўтмади. Уртоғимни "Дамас"га чиқариб юбордим. Бугун туғилган кунимни нишонлаб ўтирокчи эдик, бўлмади, - у хомуш жим қолди.

Бироздан сўнг: - Исмин Гулбаҳор (шартли исм), - деб ўзини таништирди ва сумкасидан паспортини олиб менга узатди. Ўқиб танишдим, ҳақиқатан ҳам бугун туғилган куну экан.

- Исмингиз нима? - сўради мендан. Кулимсираб индамадим.
- Ойим уришади денг, иккаламиз қулишдик. Мен ҳам паспортимни узатдим. Ўқиб танишди. У шахардаги заводлардан бирида 7-8 йил ишлаб айрим сабаблар билан бўлиб кетгани ва яна худо хоҳласа ўзининг ўша ишига қайтажагини айтди. Ўзи узоқ қишлоқдан экан. Билим юртни тугатиб касби бўйича шахарга заводга ишга келиб, шу сабаб билан шахарлик бўлиб қолгани ҳақида сўзлаб берди. Мен ҳам ўзим ҳақимда сўзлаб бердим.

- Шундай қилиб ҳозирча ишламаяпман, бир ўзим тураман; - деди Гулбаҳор.
Мана шахаргаям етиб келдик, ниҳоят юкларини тушириб катта бозорга ўтмокчи бўлдим. Гулбаҳор эса: - Нариги йўлдан юрганимизда уйимни кўрсатар эдим, кириб ўтардингиз, - деди.

- Майли, янаги сафар, - дедим мен.
- Ростданми? - очик чеҳра билан сўради у.
- Эртага, йўк, сешанба куну вақт топиб кириб ўтаман, - дедим. Хайрлашиб жўнаб кетдим.

Йўлаб кетаяпман, бир ўзи турса, бу қандоқ аёл экан? Ишламаса, қийналяптимикан, туғилган куну билан ҳеч ким табриклаб қўймаса. Кел, шу аёлга яхшилик қилай, албатта кириб кеч бўлсаям табриклаб қўяман. Мана ўша кун ҳам келди. Ваъда бериб қўйганим учун юз ўй билан йўлда у-бу егулик нарса харид қилиб айтилган жойга келдим. Гулбаҳор мени қутиб турган экан. Саломлашдик ва машинада биргаллашиб уйига ҳам етиб келдик. Ростини айтсам уйга тушим йўк, қандоқ қираман, тортиндим. У бўлса мени қўярда қўймай зўрлаб: - Тортинманг, бемалол юраверинг, - дедди.

- Хўп, майли. 10-15 минут вақтим бор, узр, - дедим орқасидан эргашдим. Кирдик, икки хонали дом экан. Хоналар саранжом, столда 4-5 та китобчалар, тош ойнада жойнамоз ва тасбех осиглиқ турибди, уй парижталақина кўринди кўзимга. Утирибману ўзимдан хижолат бўламан. У бўлса қўни-қўшниларини, уй хоналарини бир-бир таништириб худди яқин кишисидек атрофимда парвона бўларди.

Бироз фурсат ўтириб кеч бўлсада туғилган куну билан табриклаб туришга тараддудландим. У бўлса: - Утириб, салқинлаб боқингиз. Бемалол бўлиб бошқа келасиз-а? Қачон келасиз? - деди.

- Росаям ишларим кўп. Хўп, майли, нариги ҳафтага вақт топаман, - деб бир кунни белгиладим. Мени машинага кузатиб, "қутаман" деб қолди. Учрашувимиз шундай бошланди. Иккинчи учрашувимизда ўзини ўтган ҳаётдан кўп нарсаларни сўзлаб берди. Ёшлигида кўнгил қўйган одами хиенат қилганини бебахт бўлиб ўтириб қолгани ва яна оилалик бир йигитга кўнгил қўйиб юргани, ҳозир эса аразлашиб қолгани, онаси қазо қилганига икки йил бўлгани, ҳафтада, ўн кунда қишлоққа дадаси, туғишганлари ёнига бориб туриши, заводга ўз ишига қайтаолмаётгани ҳақида сўзлаб берди. Ҳар гал келганимда "Ҳолис", "Оила ва жамият", "Қалб кўзи" газеталарини олиб келаман, ўқиб баъзи мақолаларни ўзаро муҳокама қилиб, баъзи газета қаҳрамонларини тақдири билан қизиқиб сонма-сон кутардик. Шу тариха уч ой вақт ўтди, учрашувларимиз ҳолисона кўнгилли ўтарди.

Бир-биримизга ўрганиб қолдик. Энди ҳафта, ўн кунда эмас тез-тез кўришиб туришни хоҳлардик. Бир нарсани, энг асосий томонини ўйламапман. Мени бу ҳаракатимни оиламдагилар сезиб қолишса нима бўлади? Ўғил-қизларим, оилам нима деб ўйлашар экан. Уйимда ҳурматим кетиб, болаларим олдига шумшук кўриниб қолмасмиканман. Кўнглим, дилим тўри бўлиб хиенат йўлига ўтмасам ҳам шу ишим хунук оқибатларга олиб келса керак. Шунча йил яшаб хотинимни сен демаганман. У ҳам ҳурматимни жойига қўяди, яхши кўришамиз. Ҳаётимиз яхши ўтган. Болаларни ўқитиб олий маълумотли қилиб, уйлаб чиқариб бўлганмиз. Йилда

МЕН УНГА

бир-икки марта санаторийларда хотиним билан дам олиб келамиз. Уйда ўтириб баъзан турли ҳаёлларга берилиб ўзимдан нафратланиб кетаман. Болаларим юзига оёқ қўяяпманми - виждонсиз одамман. Йўк, йўк, ундай эмас, покман, дилим равшан, ишларим яхши. Бир марта шу тўғрида Гулбаҳорга гап очганимда: - Мен сизни хижолат қилиб қўймайман, оиламизга зарарим тегмайди, - деб айтди. Умуман уни кўп ўйлайдиган бўлиб қолдим. У ҳам баъзан йўлимга чиқиб турадиган бўлиб қолди. Ҳар сафар борганимда егулик нарсалар, рўзгор учун майда-чўйда буюмлар олиб борардим. Келганимдан суюниб, "Янги газета олиб келдингизми? Узоқлардан воз кечишни мақсад қилиб қўйдим, лекин нима дейман, қандоқ айтаман, уни унута олармиканман. Шундай қилиб, ўн беш кун йўқ бўлиб кетдим. Бир вақт қайси кўз билан кўрайки, мен яшайдиган қишлоққа излаб боришти. Хайриятки йўлда учрашдик. Кулимсираб саломлашдик: - Бормисиз, тинчликми? Соғлигингиз яхшими, сизни огриб-нетиб қолдим деб хавотир бўлдим, - деди у.

Бирлас гаплашдик. Гўё йўқотган нарсамни топиб олгандай хурсанд бўлиб кетдим. "Албатта бораман", - деб у билан хайрлашдик. Бордим, эртаси куну. Узоқ суҳбатлашдик. Анча ёзилишдик, бу ўтиришимиз чин дилдан ҳолисона эди. Шу учрашувимизда дилимдаги мақсадимни эҳтиётлик билан айтмокчи бўлдим:

- Гулбаҳор, иккаламизни шундоқ юришимизни нима деб баҳолайсиз, қап-катта одамлар бўлсак.
Орага узоқ жимлик чўкди.
- Эшитаяпсизми? - яна жимлик, қарасам кўзлари намиқиб турибди. У ниҳоят секингина деди: - Ҳаётда ҳақиқий эркаклар етишмаса нима қилай. Ахир, мен ҳам ёш аёлман ку... Яна жимлик. Хафа қилиб қўйдим, ҳа, унга қийин, ёлғизлик. Ниҳоят қисқача ёзган хатимни столда қолдириб кетмокча шайландим. Шу топда у ҳеч нимани сезмас, ўйчан кўзлари бир нуқтага тикилган ҳолда қотиб қолгандай эди. Уртада оғир вазият ҳукм суради. Ниҳоят: - Гулбаҳор, ҳадеб уйда ўтираверманг. Ташқарига чиқиб айланинг, қанақадир бир иш билан шуғулланинг, ёзиласиз, юринг, шу уйдан чиқиб кетайлик, ўтираверсангиз сиқилиб қоласиз, мен яна албатта

келаман, - дедим, хайрлашиб чиқиб кетаётиб. У индамади, хайрлашмади. Унга аталган хат мазмуни қуйдагича эди. "Гулбаҳор, хафа бўлма, ҳали ёшсиз. Ишларингиз юришиб кетди. Ишга ҳам кирасиз, Яратгандан Сизга тани сихатлик, сабр-тоқат тилайман. Оллоҳим, мен учун азиз ва мўътабар бўлган синглимга туганмас бахт ато эт, илоийм". Бир оғир нарсдан енгиллашгандай бўлиб кўчада кетаяпману, ичим ғам, бир умр асраб-авайлаб сақлаб юрган бир нарсамни йўқотгандайман. Орадани бир ҳафта ўтиб яна шахарда учрашдик. У мен турадиган жойга келган эди. Соқлари тўзгиган, юзлари сўлгин, ўзига ҳам қарамапди. Аввал мен салом бердим. Аҳвол сўрадим. У ёқ-бўёқдан гапирдим: - Сизни қутиб туривдим, кеча ҳам кутган эдим... - Орадаги вазиятни юмшатиш учун гапираяпман. У бўлса ерга қараб бепарво бўлиб сўзларимга "ҳа" ё "йўк" деб жавоб қиларди. - Эрта-индин вақт топиб ўтаман уйингизга. У менга қикина букланган қороз узатди. Очмокчи бўлувдим "йўк, йўк, олдими очманг", - деди. Унга қулоқ солмай очиб ўқидим.

"Ассалому алайкум ҳурматли М. ака!
Сизни ўйлаб ҳаётимда кўп ўзгаришлар қилувдим. Менинг ҳеч кимим йўк. Фақат сиз сирдошим эдингиз, сизга ишониб юрган эдим, иложим қанча, қутиб яхшиликлар қилдингиз, мендан қайтмаса Оллоҳдан қайтсин. Менинг оху-зоримни тўрт девор эшитади, зорим бору зўрим йўк. Пешонамга ёзганини кўраман"... - ўқидиму бўшашиб кетдим. Хатни уни кўзи олдига ёқиб юбордим.

- Мана, мен сиздан ҳеч нима олганим ҳам йўк, ҳеч нима кўрганам ҳам йўк, хафа бўлма, бораман. Эртагаёқ ўтаман, кутинг, - дедиму хайрлашдик. Яна ўй, яна мулоҳаза, нима қилишим керак? Хуллас, эрталаб рўзгор учун майда-чўйда харид қилиб бордим. Бордиму кирмадим, уйи ёнида ўтирган пистачи қўшни хотинга нарсаларни бериб, "Шуни Гулбаҳорга узатиб қўясиз", - дедим-да жўнаб кетдим. Кечга томон киосқдан газета харид қилаётиб менга узоқдан кимнидир нигоҳи қадалиб турганини сездим, қарасам беш-олти қадам нарида Гулбаҳор мени кузатиб турибди. Яқинлашиб саломлашдим. У энди анча чиройи очик, қулиб турибди. Бирпас у ёқ-бўёқдан гаплашган бўлдик. У тинмай гапирарди, гап охирида: - ўтасизми, - деди.

- Ўтдим-ку, - дедим.
- Нега кирмадингиз?
- Албатта бошқа вақт яна ўтаман. Гулбаҳор, бир жойга шошиб туривдим, узр, кейин бафуржа гаплашамиз, - деб хайрлашдик. Кетаяпману ҳаёлимда у... Мен унга ипсиз боғланиб қолдим, нима қилай, қийналиб кетдим...

ИПСИЗ БОҒЛАНИБ ҚОЛДИМ...

Ёшим 17да. Оилада беш фарзандимиз. Уч синглим ва бир укам бор. Хатимнинг мазмуни шундан иборатки, отам бору ота меҳрига зорман. Ўз уйимданам-у, аммо беҳаловатман. Уйда ҳар куни жанжал, бақир-чақир. Тўғри, сиз уруш-жанжалга сабаб нима дерсиз? Билмадим, авваллари унча бу нарсаларга аҳамият бермасдим. Отам қурилиш бригадасида оддий бригадир бўлиб ишларди. Яхши кийинмасак-да, яхши ердик, тинч яшардик. Кейин отам ҳиссадорлик жамиятига бош муҳан-

**ОИЛАМИЗ
ҚУЛАШ
АРАФАСИДА**

дис бўлиб ишга жойлашди. Менимча ҳаммаси шу кундан бошланди, деб ўйлайман. Тўғриси, отам шундай ишда ишлашдан ўшанда хурсанд эдим. Олдинлари онамга қимматбаҳо кийим-кечак ёки тақинчоқлар олиб бермас-да, муносабат ёмон эмасди. Онам эса уйим-жойим деб бир эркакни ишини бир ўзи қиларди. Хатто ўз укаларини чақириб ўй солишга қараштирарди. Ҳомиладор эканлигига қарамай қурт боқиб, мўл ҳосил етиштиргани учун колхоз томонидан ер участкасини ҳам ўзи олган. Шу кунгача отам уйга бирор маротаба ҳам бирор бир рўзгор буюми кўтариб келмаган. Ҳаммасига онам балогаддон. Ёзин-қийин демай бозорга тушади, тўғриси, қилмаган иши-юмуши қолмади. Уйга иссиқлик олиб келиш учун ҳомиладор бўла туриб иккита бузқони боқиб букаларга айланганди. Ҳалигача эсимда, уларни тортқилаб келиб, беланги бўлиб ётиб қоларди.

Биласизми, шу 3-4 йил ичида йиғламаган куним йўқ. Қоронгудан ўлғудай қўрқадиган одам

кечалари уйимизга тинчлик, онам-жигарларимга соғлиқ, отам ва укамга инсоф тилаб, ҳурлигим келиб, ҳеч ким эшитмасин деб, ҳовлига - ариқ бўйига чиқиб тўйгунимча йиғлаб оламан. 3-4 соат ухлайманми йўқми, яна гурбатга тўла кун бошланади.

Бунинг устига онамни юраклари чатоқ, оёқлари оғрийди, буйраклари безовта қилади. Онамни ўйлаб қийналиб кетаман. Жоним бўғзимга тикилади. Буларнинг ҳаммаси уйим-жойим, эрим, болам-чакам деб орттирилган. Аммо энди отамни одам қилиб қўйган онам унга керак эмас эмиш.

Отам билан неча маротаба гапашмоқчи бўлдим. Лекин тушунмади. Нима эмиш, мен бола эмишман, аралашмаслигим керакмиш. Аслида отам мени йўлига "болам" дейдилар. Соғ пайтимизда қизим-қизим қилардилар, касал бўлсам, тўғриси, касал бўлганимга пушаймон қилардилар. Биласизми? Ҳеч тушуна олмаيمان. Отам ўзи инсонми ёки...

Отам ҳар нарсадан айб топиб, онамга: "Кетасан, бу уй-менинг уйим, сенинг ҳақинг йўқ. Сен билан барибир ажрашман. Сени барибир кечирмайман", - дейди. Беш фарзандимиз дедим, бири-ўғил, отам шу ўғилни талтайтириб қўйган. Укам шу сабабдан ҳеч кимни менсимай қўйган. Онамнинг гапларига қулоқ солмайди. Ахир ота ўғил олдида онасини менсимай ҳақорат қилиб турса, у боладан онага қандай ҳурмат кутса бўлади. Ўғил ҳам балои азим бўлган. Қўлига тушган нарса билан қизларни қийратади, сингилларини, мени. Бу ҳақда отамизга шикоят қилсак, унга тарбия бериш, насиҳат қилиш ўрнига, "Ўғлим, булар сени кўра олмайдми, сени ўлдириб қўйишарди", - дейди. Ўз жигаргўшамизни ўлдириб қўярмишмиз. Кимга дардини айтишни билмай мўлтиллаб қолган сингилларимга ачинаман.

Хуллас, кўриб турганингиздек, оиламиз қулаш арафасида. Ҳўш, уни асраб қолиш учун нима қилиш керак? Ёки кимдир кетадиган бўлса, уйдан ким чиқиб кетиши керак? Қандай маслаҳат берасиз?

ФОТИМА

Фарзандларим улғайиб, қизларимни совчи орқали ўз тенгиларига узатдим. Янги тушган хонадонларига ўргангунларича анча вақт ўтди. Батзи бировлар "Қайнонам ундай деди, бундай деди", деб келишса тавба, қайноналари ҳам галати, ёшлар билан нима иши бор. Қўйиб бермайди уларни", - дердим.

Бу савдолар ўзимнинг ҳам бошимга тушди... Катта ўғлимга икки йилга яқин қиз қидирдим. Совчиликка бордим. Соддагина, оддий ўқитувчи

**ҚАДРИМГА
ЙИҒЛАЙМАН,
ҚАДРИМГА...**

оиласи экан. Ўзим катта давраларда бўлганим, катта даргоҳларнинг қизларини ҳам менсимаганим боис, аввалига иккиландим. Қўшимнинг: "Ёшлар бир-бирини кўрсин, ҳали ёқтирадимми, йўқми", деган гапи билан учрашувга қочишди. Такдирни қаранг, ўғлим шу қизни ёқтириб қолди. "Майли, мен яшаришимда, бахтли бўлса бўлди-да", деб фотиҳаю, тўйни ўтказдим.

Турмуш ўртоғим оламдан ўтганларига салкам 15 йил бўляпти. Кўнглим бўйроқ бўлиб қолганим, сал насага кўз ёш қилавераман. Қариндош-уруғ, қўни-қўшни кўмағида ўтган тўйдан сўнг ҳамма ер саражонланди. Келинчак ўғлим сингари бўйчангина, ниҳолдек. Қулишлари қорамағиз юзига бирам ярашганки. Аста-секин меҳр кўя бошладим. Лекин...

Эрта билан ҳовлиларни супуриб, чойларни дамилаб ишга кузатади. Келсам овқатим тайёр. Бироз гап-лашиб ўтирган бўлишадую, эр-хотин ётоқларига қириб кетишади. Кенжа ўғлим билан шумшайиб қоламиз. Сўнг вақтлорқо ёта қолай деб ўринимга қираман. Чарчаган бўлишимга қарамай, қани энди уйку келса.

Касбимиз тақозоси билан кўплаб вақтимиз йўлларда ўтади. Яқинда туманимизнинг чекка бир қишлоғига мақола тайёрлаш учун йўл олган пайтмизда, йўловчи машинада фарзанди хархашасини тинчита олмай кайфияти бузилган она қизалоғини қаттиқ жеркиб берди. Уни кузатиб турган ёнимдаги ҳамроҳим сумкасида бир дона олма ва конфетлар олиб қизалоққа тутди. Бола эмасми бир зумда хархашани унутган қизалоқ конфетларни қорозларидан ажратиб ея бошлади.

**ГЎДАКЛАР
УВОЛИ
ТУТМАСИН**

Болаларни жуда севар экансиз-да? Шу сабабли ҳам бу қизалоқни конфетлар билан сийладингиз, - сўз қолдим ҳамроҳимга. У эса нигоҳини ҳамон қизчадан олманган ҳолда чуқур бир хўрсиниб қўйди.

- Гап уларни сийлашда эмас опа, мен гўдакларни хафа бўлишни, йиғлашни истамайман. Мени болайим... Ҳатто эслашни ҳам хохламайман. Яна учраганга дардини дастурхон қилар экан бу йигит деб ўйламанг, - ҳамроҳим шундай дея яна ўйга толди. Мен бўлса, уни хаёлларини қалғитиб юборишдан ўзимни тийиб, суҳбатни давомини кута бошладим. Нигоҳини сездим шекилли, ўз қисмати ҳақида ҳикоя қила бошлади.

- Билишимча, мени чақалоқлимда кўчадан топиб олишган экан. Ҳанда йиғлай-йиғлай беҳуш ҳолда эканман. Мени қайсидир инсофли кишилар топиб олиб, болалар уйига топширишди. Ҳанда мени ҳаёт-мамотим учун шифокорлар қаттиқ курашибдилар. Бир ҳафтадан кейин қўзимни одий аτροφдагиларга қарай бошлабман. Шу-шу "Болалар уйи"нинг боласи бўлиб қолдим. Бирин-кетин бефарзанд оилалар бизга ўхшаган етимларни фарзандликка ола бошладилар.

Мени ҳам кимдир олмақчи бўлиб ҳужжатларимни тайёрлаган. Лекин, нима сабабдан-дир қайтиб келмаган экан. Бўйим чўзилиб ота-она, ака-ука ҳақида ўйлай бошладим. Юзимни дераза ойналарига босиб, кўчадан ўтаётганларни узок кузатадиган одат чиқардим. Бу ҳолатим учун тарбиячи опалар ҳам кўп бора танбех берганини ҳали-ҳали эслаймам. Кўчадан ўғил-қизларини етаклаб ўтиб кетаётган ота-оналарни кўрсам ич-ичимдан йиғлагим келарди. Қандай бахтли болалар улар, дея ортларидан узок тикилиб қолар эдим.

Ана шундай армонлар билан бололигим ҳам ортда қолди. Улғайдим, инсофли, иймонли кишиларнинг кўмағида оила қурдим. Ҳозир бир-биримдан ширин 2 та ўғилчам бор. Ҳар гал ишдан бординда уларни маҳкам бағримга босаман. Димоғимга гўдакларнинг ширин ҳиди гўпиллаб урилади-ю, бўғзимга нимадир тикилади. Беихтиёр кўзларим ёшга тўлади. Ахир мени ҳеч ким гўдаклигимда шундай эркалаб бағрига босмаган, хидларимни тўйиб-тўйиб хидламаган эди-да. Оллоҳга шукр. Уйим ҳам, бағрим ҳам тўлди. Лекин ботот ота-она деган меҳр, соғинч хисси менга тинчлик бермайди. Гарчи улар мени бир маротаба ҳам йўқлаб келмаган бўлсалар-да, уларни соғинаман. Дунёда ҳеч қайси фарзанд ота-онани мендай соғиниб яшасамин дея Оллоҳга кечалари ёлвораман. Мени "онам" ҳали ҳам бормикан? "Қаердасиз, онажон?" деб туналари тўлғониб чиқаман. Шу сабабли ҳам гўдакларим, ўсмирларни кўзаларида ёш кўрмасам дейман. Мени оналаримизга, қизларга, келинчақларга айтар сўзларим кўп. Бу дунёда ҳамма нарсани уволи бор. Гўдакларим уволи эса тутмасин қўймайди. "Қизлар, аёллар гўдақни уволидан кўрсин", - дегим келади.

Суҳбатдошим нигоҳини йўлдан узмади, ёноғидан думалаб тушаётган ёшлар эса унинг мунгли юзидан из қолдириб бораётти. Ўзи ота бўлса ҳам "ота"сини, "она"сини соғинган ҳамроҳимга нима деб далда беришни билмай мен ҳам ўйга толдим.

Насибохон ҲОЖИМАТОВА

Ўзбекистон тумани

"Оила ва жамият" газетаси жамоаси газетанинг маъсул котиби Басира САЙИБЕК АЛИГА жияни

МИРАСИЛОВ ЖАВЛОНБЕК СОҲИБ ўғлининг бевақт вафоти муносабати билан чуқур таъзия изхор этади.

**ҲАЁТ
ТАШВИШЛАРИ ВА
ҚУВОНЧЛАРИ**

Кўшни ётоқда эса магнитофоннинг хиргойисию, келиним билан ўғлимнинг кулгуси алламаҳалгача аримайди.

Ҳа, энди ёшлар... Ўзим ҳам шундай эдимку деб ёшлигимни эслаб кетаман...

Раҳматлик қайнонам билан кечқурун соат 11-12 ларгача у ёқ-бу ёқдан гаплашиб ўтирсак, турмуш ўртоғим эшикни қия очиб, юр, ётамиз, деб имлар эдилар...

Майли, булар ҳам ёш деб яна ўзимни юпатаман. Тўйдан кейин бироз вақт ўтиб, қаттиқ шамоллаб қолдим... "Тўйда чарчагандиз-да", - дейишди ишхонадагилар. Кечаси билан йўталиб чиқаман. Ишхонадагилар тўй туфайли анча дам беришди. Яна ишга қимчасам уят бўлар деб ишга отланаман. Ўғлим бир очиз "тузукмасиз она" дейишга ярамади. Йўлига "Она-жон, келинингиз гарчишник, бонка қўйиб қўйсин, манави дорини ичиб олинг", деса кўнглим тоғдек қўтарилар эди.

Бир ҳафтада тузалиб кетдим. Келиним юпун юрибми, мандам кейин шамоллаб қолди. Ўғлим ўзини қўйгани чой тополмади. Ишдан чарчаб келиб, бир пиёла жой ичиб ўтирсам, ўғлим: "Опа, келинингизни мазаси йўқлигибми ҳеч нарса емаяпти. Дастурхонда егулик нарсанинг ўзи ҳам йўқ... Пул берсангиз ул бул олиб келай", - дейди.

Қўлимда пиёла билан қотиб қолдим. Нима дейишни ҳам билмайман. Ўғлимнинг жаҳли чикмасин деб индамадимку, лекин бир нарса тамоғида қотди.

Ахир дастурхонда мураббо, шакар, сариқ ёғ, нон бўлсаю яна ҳеч нарса йўқмиш. Ҳўрлигим келди. Касаллигимда: "Онажон, нега овқат емаяпсиз, нега дори ичмаяпсиз", демаган ўғлим, бир оғлик хотинига шунчалар меҳр қўйибди. Эртага фарзанд курса, қадримга етар деб ўзимни юпатаман. Ҳа, майли, бу кунлар ҳам ўтар кетар, болаларим соғ бўлишса бўлди.

**Маҳбуба аянинг див
изхорини И.УСМОНОВА
ёзиб олди**

Оила ва жамият

Мақолада келтирилган фактлар, воқеалар, маълумотлар учун муаллиф жавобгар ҳисобланади. Муаллиф фикри тахририят нуктаи назаридан фарқ қилиши мумкин. Қўлёзмалар таҳлил қилинмайди ва муаллифларга қайтарилмайди.

БОШ МУҲАРРИР: ДИЛБАР САИДОВА

Телефонлар:
Бош муҳаррир — 133-28-20
Котибият — 34-86-91

МАНЗИЛИМИЗ:
Тошкент - 700000
Амир Темури кўчаси,
1-тор кўча, 2-уй.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси.
Манзил: Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.
Босишга топшириш вақти - 20.35
Босишга топширилди - 21.15

ХОМИЙ

"Матбуот тарқатувчи"
акциядорлик жамияти

ОБУНА ИНДЕКСИ - { якка обуначилар учун 176
Рўйхатга олиш № 33
Буюртма Г-0558
56 269 нускада чоп этилди.
Формати А-3, ҳажми 2 босма тоб.
Бэхоси эркин нархда.
Расм — Н. ХОЛМУРӨДӨВ.
Навбати — М. СОДИҚОВ.